

- habit** แฮบิท (L.habere, habitus- มี ถือไว้) 1. สัตว: (1) ลักษณะของร่างกายที่ปรากฏให้เห็น หรือส่วนของร่างกาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับโรคหรือก่อนที่จะเกิดโรค เช่น การหมดความรู้สึก เคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ (2) การติดยาหรือเครื่องดื่ม เช่น ติดยา (3) การทำซ้ำจนเป็นนิสัย เช่น นั่งกระดิกขา (4) การเลือกเครื่องแต่งกายที่มีสีหรือแบบโดยเฉพาะ 2. พฤษ: ลักษณะรูปร่างหรือวิธีการเจริญ
syn: habitus
- habitat** แฮบิแทท ถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งที่สิ่งมีชีวิตใช้เป็นที่อยู่อาศัย หากินหลบภัย และเจริญพันธุ์ได้
- hacker** แฮคเคอร์ นกมีง่าหน้าออก (*Tamias striatus*) สัตว์ฟันแทะหางเป็นพวงคล้ายกระรอก อาศัยอยู่ในอเมริกาเหนือ
- hackle** แฮคเคิล ขนนกขนาดเล็กยาวที่ปกคลุมบนส่วนคอของนกพวกไก่
- haddock** แฮคคอค *Melanogrammus aeglefinus* ปลาวงศ์เดียวกับปลาคอด เนื้อนุ่ม นามาทาเป็นอาหาร
- Haemosporidia** ฮีโมสปอริเดีย ชื่ออันดับของโปรโตซัวในชั้น Sporozoa ทุกชนิดเป็นปรสิตอยู่ในเม็ดเลือดของสัตว์มีกระดูกสันหลัง รวมทั้ง *Plasmodium* ที่เป็นสาเหตุของโรคไข้จับสั่นด้วย
- hagfish** แฮกฟิช ปลาปากกลม มีหลายชนิด ลักษณะคล้ายปลาไหล เช่น Atlantic hagfish (*Myxine glutinosa*)
- hair** แฮร์ (AS.haer) 1. สัตว: (1) เส้นผมหรือขน เป็นสารเคราตินคล้ายเขาสัตว์ ลักษณะเป็นเส้นคล้ายเส้นด้าย สั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ ยื่นออกมาจากรูของชั้นหนังสัตว์ เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิด (2) คำที่ใช้ทั่วไป หมายถึงขนที่ขึ้นปกคลุมร่างกายสัตว์ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายสัตว์ 2. พฤษ: เส้นที่ยื่นออกมาจากชั้น epidermis ทำหน้าที่เป็นต่อมป้องกันหรือดูดซึม
- hair ball** แฮร์บอลล์ ก้อนเส้นขนและสารที่ไม่ถูกย่อยโดยน้ำย่อยในกระเพาะอาหารของสัตว์พวกวัว ควาย แมว สุนัข และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นที่เลียขนทำความสะอาดตัวเอง
- hair cell** แฮร์เซลล์ เซลล์เยื่อหูที่มีขนเส้นเล็ก ๆ เคลื่อนไหวไม่ได้ พบที่ macula และ organ of Corti ของหูส่วนใน

- hair follicle** แสรฟอลลลิเคิล ขุมขน คือส่วนที่เว้าลงไปเป็นรูปทรงกระบอกของ ผิวหนัง และที่ส่วนลึกสุดจะเป็นที่กำเนิดเส้นขน
- hair snake** แสรฟสเนค ดู horsehair worm
- hairworm** แสรฟเวิร์ม เนมาโทดขนาดเล็ก พอมยาว (1) อยู่ในวงศ์ Trichostrongylidae เป็นปรสิตอยู่ในลำไส้ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (2) อยู่ในสกุล *Capillaria* เป็นปรสิตของหนูและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ชนิดอื่น
- hake** เฮค ปลาที่นำมาเป็นอาหาร โดยเฉพาะในสกุล *Merluccius* และ *Urophycis* อยู่ในวงศ์เดียวกับปลาคอด คือ Gadidae
- halibut** แฮลิบัท ปลาตาเดียวทะเลขนาดใหญ่ อยู่ในอันดับ Heterosoma ถือเป็นปลาเศรษฐกิจเพราะนิยมทำเป็นอาหาร เช่น Atlantic halibut (*Hippoglossus hippoglossus*) และ Pacific halibut (*H. stenolepis*)
- haliplankton** แฮลิแพลงค์ตอน แพลงตอนน้ำเค็ม
- hallucination** ฮัลลูซิเนชัน (L.hallucinari- จิตใจล่องลอย) อาการประสาท หลอน เกิดการรับรู้ที่ไม่สัมพันธ์กับความเป็นจริงของทุกประสาทสัมผัส คือการมองเห็น การฟัง การดมกลิ่น มีหลายสาเหตุ ที่พบบ่อยคือจากยา และสารเคมีเสพติด เช่น LSD ภัยชา และบางครั้งจากเอทิลแอลกอฮอล์
- hallux** แฮลลักซ์ (L.) นิ้วหัวแม่เท้า ในนก คือนิ้วที่แยกขึ้นไปทางด้านหลังของ ลำตัว
- halo** แฮโล (Gr.halos) 1. วงสีรอบหัวนม 2. วงล้อมรอบ macula lutea ในภาพที่เห็นผ่านกล้องส่องลูกตา 3. วงของแสงสะท้อนที่เกิด จากมีแสงตกกระทบวัตถุที่มันวาว
- halobiont** แฮโลไบออนท์ สิ่งมีชีวิตที่จำเป็นต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความ เค็มสูง
- halter(pl.halteres)** แฮลเทอร์ อวัยวะทรงตัว รูปร่างคล้ายหัวไม้ตระบองขนาดเล็ก มีอยู่ 1 คู่ ด้านบนก่อนมาทางข้างลำตัวของปล้องอกปล้องที่สอง พบ ในแมลงสองปีก เป็นส่วนที่เปลี่ยนแปลงมาจากปีกคู่หลัง
- hamate** แฮเมท 1. รูปร่างคล้ายขอ 2. มีส่วนที่ยื่นออกไปคล้ายขอ 3. กระดูกชิ้นหนึ่งของกระดูกข้อมือ

hammer	แสมเมอร์ กระดูกฆ้อน (malleus) เป็นกระดูกหูชิ้นหนึ่งในจำนวน 3 ชิ้น
hammerhead	แสมเมอร์เฮด 1. ฉลามสกุล <i>Sphyrna</i> ส่วนหัวแบนยื่นออกด้านข้างคล้ายค้อน ได้แก่พวกฉลามหัวค้อน 2. นกประจำถิ่นของแอฟริกา สกุล <i>Scopus</i> วงศ์ <i>Scopidae</i> ลักษณะคล้ายนก heron (นกกกระสา)
hamster	แสมสเตอร์ สัตว์ฟันแทะโลกเก่า ขนาดเล็กกว่าตัวค้อนข้างแบนสั้น หางงุด อยู่ในสกุล <i>Cricetus</i> และสกุลอื่นที่สัมพันธ์กัน พบทั่วไปในยุโรปและเอเชียตะวันตก เช่น golden hamster (<i>Mesocricetus auratus</i>) นิยมเลี้ยงไว้เป็นสัตว์เลี้ยงทดลองทางชีววิทยาและการแพทย์
hamstring	แสมสตรีง เอ็นเส้นหนึ่งบนด้านหลังของหัวเข่า
hamulus (pl. hamuli)	แสมิวลัส (L.- ขอบขนาดเล็ก) 1. โครงสร้างคล้ายขอของกระดูก hamate
hand	แฮนด์ 1. ในคนคือมือ ประกอบด้วยข้อมือ มือและนิ้ว syn: manus 2. ในสัตว์สี่เท้า ส่วนที่ต่อออกไปจากช่วงแรกของขาหน้า ประกอบด้วย 3 ส่วนเช่นเดียวกับของคน 3. ส่วนปลายของรยางค์เมื่อเปลี่ยนแปลงและทำหน้าที่เป็นอวัยวะจับ
hangul	แฮงกัล กวางเอเชีย (<i>Cervus cashmiriensis</i>)
hanuman	แฮนิวแมน หนุมาน (<i>Presbytis entellus</i>) ลิงมีเครา หางยาวมาก เป็นลิงศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาฮินดู
haplodont	แฮพลอดอนท์ เกี่ยวข้อง หรือมีพันบดที่มีปูมแบบธรรมดา
haploid	แฮพลอยด์ (Gr. haplous-เดี่ยว ง่าย + eidos-รูปร่าง) จำนวนโครโมโซมครึ่งหนึ่งของดิพลอยด์ หรือของโชมาทิกเซลล์ เช่น ในคน แฮพลอยด์คือ 23 ซึ่งเป็นครึ่งหนึ่งของดิพลอยด์หรือโชมาทิกเซลล์คือ 46
haplontic	แฮพลอนติก วงชีวิตแบบหนึ่งของพวกไซแอนแบคทีเรียและโปรโตซัวบางชนิด เช่นพวกสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน ตัวโตเต็มวัยมีโครโมโซมเป็นแฮพลอยด์ แบ่งแบบไมโทซิสได้แกมีท มาปฏิสนธิกันได้ไซโกตซึ่งเป็นดิพลอยด์ แล้วไซโกตแบ่งแบบไมโทซิสเจริญไปเป็นตัวเต็มวัยต่อไป
hapt(e)n, haptin	แฮปเทน, แฮปทิน (Gr. haptain- จับ) ส่วนหนึ่งของสารแอนติเจนซึ่งเป็นส่วนที่มีความเฉพาะสำหรับแอนติบอดีแต่ละชนิด
haptor	แฮปเตอร์ อวัยวะสำหรับยึดเกาะของพยาธิใบไม้พวก monogenetic

- hardening** ฮาร์ดเนนิง (AS.heardian- ทำให้แข็ง) 1. การทำให้เนื้อเยื่อตัวอย่างแข็งพอสำหรับการเดินเป็นแผ่นบางเพื่อตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์ 2. พฤษศาสตร์: การที่พืชพัฒนาขีดความสามารถทนต่อสภาวะภูมิอากาศเยือกแข็ง โดยนำพืชไปสัมผัสกับอุณหภูมิที่ต่ำกว่าที่พืชคุ้นเคยที่ละน้อย syn: acclimation
- harderian gland** ฮาร์ดเดเรียน แกลนด์ ต่อมไขมันของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์เลี้ยงลูก และนก ซึ่งคัดหลั่งน้ำมันออกมาหล่อลื่นเยื่อปิดลูกตา (nictitating membrane)
- Hardy-Weinberg law** ฮาร์ดดี-ไวน์เบิร์ก ลอว์ กฎของฮาร์ดดีและไวน์เบิร์กที่เกี่ยวข้องกับวิวัฒนาการ กล่าวคือ ในหมู่ประชากรของสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีจำนวนประชากรมาก และมีการผสมพันธุ์กันแบบไม่คัดเลือก คู่ของยีนคู่ใดคู่หนึ่งจะมีความถี่ไม่เปลี่ยนแปลง คือไม่มีการฆ่าเหล่า หรือคัดเลือก หรือเลือกจับคู่ ซึ่งทำให้ความถี่ของยีนคู่ใดคู่หนึ่งในหมู่ประชากรนั้นคงที่ เกิดสภาวะเสถียรของยีน กล่าวโดยสรุปคือ ไม่เกิดวิวัฒนาการขึ้นในหมู่ประชากรนั้น
- hare** แฮร์ สัตว์พวกกระต่าย อยู่ในวงศ์ Leporidae อันดับ Lagomorpha ขนาดเล็กถึงกลาง โดยเฉพาะสกุล *Lepus* เป็นคำที่ใช้เรียกกระต่ายทั่วไป ถ้าเป็นขนาดเล็กใช้คำว่า rabbit
- harelip** แฮร์ลิป ปากแหว่ง ริมฝีปากบนแยกออกเป็นช่องเป็นลักษณะที่มีมาแต่กำเนิด
- harem** แฮร์เรม กลุ่มของสัตว์เพศเมียวัยเจริญพันธุ์ที่ได้รับการเลี้ยงดูคุ้มครองโดยเพศผู้เพียงตัวเดียว เป็นพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่พบในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- harp shell** ฮาร์พเชลล์ หอยฝาเดี่ยวในวงศ์ Harpidae ขอดหอยเล็กลงทำให้ขอบบนของวงแรกเป็นสัน ช่องเปิดกว้าง มีสันตามแนวยาวของลำตัวสีสันสวยงาม เช่น หอยมะเฟือง (*Harpa nobilis*)
- harrier** แฮร์รีเออร์ 1. สุนัขล่าสัตว์ลักษณะคล้ายสุนัขจิ้งจอก 2. นกในสกุล *Circus* วงศ์ Accipitridae เช่น เหยี่ยวทุ่ง (*Circus spilonotus*) เหยี่ยวดำขาขาว (*C. melanoleucos*)
- hart** ฮาร์ท กวางแดงเพศผู้ ใช้เรียกหลังจากมีอายุเกิน 4 ปี

harvestman	ฮาร์เวสต์แมน แมงมุมชนิดหนึ่ง ลำตัวและขาพอมยาวมาก อยู่ในอันดับ Phalangida นิยมเรียกชื่อสามัญว่า daddy long legs (จิ้งจิกน้ำ)
harvest mite	ฮาร์เวสต์ไมท์ ดู chigger
hatch	แฮทช์ 1. การออกจากไข่ของตัวเขาวัววัย 2. ตัวเขาวัววัยที่เพิ่งออกจากไข่
haunch	ฮอนช์ (Fr. hanche) ส่วนสะโพกและก้นรวมกัน
haustellum	ฮอสเทลลัม (L. haurire- ลาก ดม) โครงสร้างเป็นท่อของรยางค์ปากแมลงที่เปลี่ยนแปลงมาเพื่อทำหน้าที่ดูดเลือดหรือน้ำเลี้ยงจากพืช
hastrum	ฮอสตรัม ส่วนที่ยื่นโป่งออกเป็นถุงทำให้เห็นเป็นแถบตามแนวยาวของลำไส้ใหญ่ส่วนโคลอน มีหลายแถบเรียงขนานรอบโคลอน และมีความยาวสั้นกว่าแถบที่มีในส่วนของลำไส้เล็ก syn: haustra coli
harversian system	ฮาร์เวอร์เซียนซิสเต็ม (Clopton Havers นักกายวิภาคและอายุรแพทย์ชาวอังกฤษ 1650-1702) ประกอบด้วยท่อ harversian canal ล้อมรอบเป็นวงหลายวงด้วยสารพื้น (matrix) ของกระดูกในแต่ละวงมีช่องบรรจุเซลล์กระดูกกระจายอยู่ตามแนวราบของวงรวมเรียกว่า harversian lamella
haw	ฮอว์ 1. สัตว์: เยื่อบางปิดลูกตาของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิด เช่น ม้า 2. พืช: ดอกหรือผลของพืช hawthorn หรือ redhaw (<i>Crataegus</i>) ซึ่งเป็นพืชวงศ์เดียวกับกุหลาบ
hawk	ฮอว์ค นกล่าเหยื่อหากินกลางวัน อยู่ในอันดับ Falconiformes มีหลายวงศ์และหลายชนิด วงศ์ Accipitridae เช่น true hawk สกุล <i>Accipiter</i> (เหยี่ยวนกเขาชริกธา - <i>A. badius</i> , เหยี่ยวนกกระจอกเล็ก - <i>A. virgatus</i>); buzzard hawk สกุล <i>Pernis</i> (เหยี่ยวผึ้ง), สกุล <i>Bustaster</i> (เหยี่ยวปีกแดง), สกุล <i>Buteo</i> (เหยี่ยวทะเลทราย); marsh hawk (harrier); fish hawk (osprey) และอื่น ๆ
hawk moth	ฮอว์ค มอท ผีเสื้อกลางคืนรูปร่างอ้วนสั้น อยู่ในวงศ์ Sphingidae หากินโดยบินเหนือดอกไม้แล้วใช้วงยาวดูดน้ำหวาน เช่น tobacco hornworm moth (<i>Protoparce sexta</i>)

hay fever	เฮย์ ฟีเวอร์ โรคภูมิแพ้ของเยื่อจมูกและโพรงจมูก ซึ่งมีสาเหตุจากการระคายเคืองสิ่งของที่มาจกภายนอก เช่น ฝุ่นจากฟางข้าว ละอองเรณูดอกไม้ syn: allergic coryza, pollinosis, vasomotor rhinitis
head	เศด (AS.heafod) 1. ในสัตว์มีกระดูกสันหลัง คือหัว เป็นส่วนที่อยู่แรกสุดหรือบนสุดของร่างกาย ภายในเป็นที่บรรจุสมอง อวัยวะรับความรู้สึก และเป็นช่องเปิดของระบบทางเดินอาหารและระบบหายใจ 2. ในสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง คือส่วนแรกสุดหรือบนสุดของร่างกายเช่นเดียวกับสัตว์มีกระดูกสันหลัง แต่รายละเอียดปลีกย่อยต่างออกไป 3. ส่วนปลายที่มีลักษณะกลมโดยเฉพาแยกออกให้เห็นชัดโดยมีการคอดกั้ว เช่น หัวกระดูก 4. พฤษะ: (1) ใบที่รวมกันแน่นเป็นก้อน เช่นหัวกล้าปาลี (2) ดอกหรือตาดอกที่รวมกันแน่นเป็นก้อน เช่น กล้าดอก (3) ดอกที่ติดอยู่กับแกนสั้นรวมเป็นกระจุก เช่น ดอกทานตะวัน 5. capitulum
head kidney	เศดคีดนี ไตชุดแรก(pronephros) ที่ยังคงเป็นอวัยวะตกค้างอยู่จนถึงระยะเจริญวัย(โตเต็มวัย) พบในปลา hagfish
head louse	เศดเลาส์ เหา (<i>Pediculus humanus capitis</i>)
hearing	เฮียร์ริง (AS.hieran) การรับฟังเสียง การได้ยินเสียง เป็นความสามารถที่จะรับรู้ความรู้สึกถึงความถี่และความเข้มต่าง ๆ ของเสียง ซึ่งในสัตว์แต่ละชนิดจะมีช่วงรับรู้ต่างกัน
heart	ฮาร์ท (AS.heorte) สัตว์: 1. หัวใจ อวัยวะ หรือโครงสร้างที่เป็นกล้ามเนื้อ ภายในกลวง หดตัวเป็นจังหวะ เพื่อขับเลือดไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย 2. โครงสร้างหดตัวได้ ทำหน้าที่ขับของเหลวออกไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น branchial heart, lymph heart
heart urchin	ฮาร์ท เออร์ชิน สัตว์พวกเอไคโนเดิร์มที่มีรูปร่างต่างไปจากพวกปลา ดาว คือมีแต่ส่วนตัวไม่มีส่วนแขน อยู่ในชั้น Echinoidea เช่น อีแปะทะเล สกุล <i>Echinocardium</i> ลำตัวแบนรูปร่างคล้ายหัวใจ
heartworm	ฮาร์ทเวิร์ม หนอนคนเมาทอดขนาดใหญ่(<i>Dirofilaria immitis</i>) พบในหัวใจสัตว์กินเนื้อ เช่น สุนัข แมว เสือ เพศเมียอาจยาว 30 เซนติเมตร ทำให้เกิดโรคหนอนในหัวใจสุนัข อาการสำคัญคือ ไอบ่อย

- ครั้ง ขนร่วง เบื่ออาหาร สามารถตรวจพบตัวอ่อนในกระแสโลหิตได้
- heat** ฮีท คู estrus
- heath hen** ฮีท เฮน ซึบสปีชีส์(พรวณ)ของนกเกราส์(*Tympanuchus cupido*) เคยอาศัยอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐ เพิ่งจะสูญพันธุ์เมื่อปี 1932
- hectocotylus** เฮคทอคอติลัส หน่วยจับของพวกปลาหมึกหรือปลาหมึกยักษ์เพศเมียที่เปลี่ยนแปลงไปทำหน้าที่ขนส่ง spermatophore โดยปล่อยให้หลุดออกไป เดิมเข้าใจผิดคิดว่าเป็นหนอนปรสิตซึ่งตั้งชื่อว่า *Hectocotylus*
- hedgehog** เฮดจ์ฮอก 1. ตัวกินมดโลกเก่า(*Erinaceus europaeus*) เป็น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่สามารถม้วนตัวเป็นก้อนกลม มีขนเป็นหนามแหลม พุงแผ่ล้อมอยู่ด้านนอก 2. ในอเมริกา คือ porcupine(เม่น)
- hedonia** เฮดอเนีย (Gr.hedone- ความพอใจ) ความรื่นเริงบันเทิงใจเป็น อย่างมาก
- hedonic gland** เฮดอนิก แกลนด์ ต่อมขับกลิ่นในสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำและสัตว์เลี้ยงลูก คลานเพื่อช่วยทำให้เกิดความตื่นเต็นอยากผสมพันธุ์
- heel** ฮีล (AS.huela- ส้นเท้า) 1. กายวิภาค: ส้นเท้าของคนหรือสัตว์ syn: calx 2. พฤษฯ: ฐานของหัวแบบ tuber โคนของต้นหรือ กิ่งที่ถูกตัดเป็นท่อนเพื่อใช้สำหรับการปักชำ
- heel bone** ฮีลไบน กระดูกส้นเท้า syn: calcaneum, calcaneus, calcis
- Heidenhain's demilunes** ไฮเดนไฮน์'ส เดมิลิวเนส (Rudolph P. Heiden- hain นักสรีรวิทยาชาวเยอรมัน 1834-1897) กลุ่มของเซลล์สร้าง สารคัดหลั่งชนิดใส เซลล์รูปร่างโค้งคล้ายดวงจันทร์สีขาว อยู่ที่ฐานหรือ ตลอดด้านข้างของถุงเมือกในต่อมน้ำลาย โดยเฉพาะต่อมน้ำลายใต้ลิ้น และต่อมน้ำลายใต้กระดูกขากรรไกรบน syn: crescents of Gianuzzi
- Heinz bodies** ไฮน์ซ บอดี้ส์ (Robert Heinz นักพยาธิวิทยาชาวเยอรมัน 1865- 1924) แกรนูลในเม็ดเลือดแดง เกิดจากการที่โมเลกุลของฮีโมโกล- บินถูกทำลาย พบในเม็ดเลือดแดงของทารกที่คลอดก่อนกำหนดในกรณีที มารดาได้รับยาบางอย่าง และบางชนิดของโรคทางพันธุกรรมที่โลหิต จางเพราะเม็ดเลือดแดงแตก แกรนูลจะเห็นได้ชัดเมื่อนำเลือดมาข้มสี ด้วยสีพิเศษ

- helcoid** เฮลคอยด์ (Gr.helcos-แผลพุพอง + eidos-คล้ายคลึง) ลักษณะคล้ายแผลพุพอง (ulcer) หรือแผลเปื่อย
- helcosis** เฮลคอยซิส (Gr.helcos + osis-สภาวะ) การเป็นแผลพุพอง หรือสภาวะแผลเปื่อย syn: ulceration
- heleoplankton** เฮเลโอแพลงก์ตอน แพลงตอนในสระน้ำ
- helicoid** เฮลิคอยด์ (Gr.helix-ขดเป็นวง + eidos-คล้ายคลึง) ลักษณะขดเป็นวงตามแนวราบ หรือบิดเป็นเกลียว syn: helical
- helio-** เฮลิโอ- (Gr.helios-ดวงอาทิตย์) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายเกี่ยวข้องกับดวงอาทิตย์ หรือแม่ริศมีคล้ายดวงอาทิตย์
- heliopathia** เฮลิโอเพเทีย (Gr.helios + pathos - พยาธิสภาพ) โรคเกิดจากแสงแดด
- heliophobia** เฮลิโอโฟเบีย (Gr.helios + phobos-กลัว) อาการกลัวแสงแดด
- heliosis** เฮลิโอซิส (Gr.helios + osis-สภาวะ) อาการแพ้แดด ทำให้หน้ามีดเป็นลม
- heliotherapy** เฮลิโอเทราพี (Gr.helios + therapiea-การรักษา) การรักษาโรคหรืออาการโดยให้สัมผัสกับแสงแดด
- heliozoan** เฮลิโอซวัน (Gr.helios + zoon-สัตว์) โปรโตซัวในอันดับ Heliozoida ลักษณะสำคัญคือมีนิวเคลียสอยู่ภายในก้อนไซโทพลาซิมกลมแน่น ล้อมรอบด้วยไซโทพลาซิมใสจาง มี pseudopodia เป็นเส้นแข็งยาวแม่เป็นริศมีออกมาจากก้อนไซโทพลาซิมส่วนใน ชื่อสามัญว่า sun animacule
- helix** เฮลิซ (Gr.-ม้วนเป็นวง) 1. ม้วนเป็นวงหรือบิดเป็นเกลียว
2. ขอบนอกของหูส่วนนอก
- hellbender** เฮลล์เบนเดอร์ *Cryptobranchus alliganiensis* ซาลาแมนเดอร์ขนาดใหญ่ อาศัยอยู่ในลำธารทางตะวันออกของสหรัฐ
- hellgrammite** เฮลล์แกรมไมท์ ตัวอ่อนของแมลง dobsonfly (*Corydalid cornutus*) ขนาดใหญ่ อาศัยหากินอยู่ในน้ำ
- helmet shell** เฮลเมทเชลล์ หอยฝาเดี่ยววงศ์ Cassididae ขนาดใหญ่เปลือกหนา วงแรกใหญ่มากแต่ขอดีเล็ก มีหลายสกุลและหลายชนิด พบได้ทั่วไปในทะเลเขตร้อนชื้น ที่พบบ่อยในเขตน่านน้ำอินโด-แปซิฟิก และในไทย คือ หอยเป็ชโข่ง (*Cassidid cornuta*)

- helminth** เอลมินท์ (Gr.helmins-หนอน) 1. สัตว์ที่มีโครงสร้างคล้ายหนอน
2. ใช้เรียกเฉพาะในสัตว์ 4 ไฟลัม คือ Platyhelminthes (หนอนตัวแบน) Acanthocephala (หนอนหัวหนาม) Nematelminthes (หนอนตัวกลมและพยาธิเส้นด้าย) และ Annelida (หนอนตัวกลมที่แบ่งเป็นปล้อง เช่น ไส้เดือนดิน)
- helminthology** เอลมินโทโลยี (Gr.helmins + logos-ศึกษา) เอลมินท์วิทยา
วิทยาศาสตร์ว่าด้วยหนอนพยาธิ ศึกษาวีถีต วงชีวิต ของหนอนพยาธิที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรค
- hema-** เฮมา-, เฮแม- (Gr.haima-เลือด) คำที่ใช้ผสมกับคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่าเลือด หรือเกี่ยวข้องกับเลือด
- hemacyte** เฮมาไซท์ (Gr.haima + kytos-เซลล์) เซลล์เลือด
- hemacytometer** เฮมาไซโทมิเตอร์ (Gr.haima + kytos + metron-การวัด) เครื่องนับเม็ดเลือด
- hemafacient** เฮมาเฟเซียนท์ (Gr.haima + L.facere-ทำ สร้าง) สารที่ช่วยเพิ่มปริมาณและคุณภาพของเลือด syn: hematopoietic
- hemafecia** เฮมาเฟเชีย (Gr.haima + L.faex, faec-อุจจาระ) อุจจาระมีเลือด
- hemagglutination** เฮมแอกกลูตินเนชัน (Gr.haima + L.agglutinare-ทำให้เป็นของเหนียว) การจับก้อนของเม็ดเลือด
- hemagglutinin** เฮมแอกกลูตินิน แอนติบอดีที่ช่วยให้เกิดการจับก้อนของเม็ดเลือด
- hemal** เฮมัล 1. เป็นของ หรือเกี่ยวข้องกับเลือดหรือระบบหมุนเวียนของหัวใจและหลอดเลือด 2. เป็นของ หรือเกี่ยวข้องกับร่างกายส่วนที่ต่ำลงมาจากแกนกระดูกสันหลัง คือส่วนหัวใจและหลอดเลือด
- hemal arch** เฮมัล อาร์ค ในสัตว์มีกระดูกสันหลัง คือกระดูกที่โค้งจากกระดูกสันหลังมาบรรจบกันทางด้านล่างของลำตัว ทำหน้าที่หุ้มหัวใจและอวัยวะภายในไว้ประกอบด้วยกระดูกซี่โครงและกระดูกอก ในปลาคือก้างท้องซึ่งส่วนปลายจะแหลมเรียก hemal spine
- hemal canal** เฮมัล แคนแนล ช่องยาวที่เกิดจากการเรียงต่อเนื่องกันของ hemal arch ภายในช่องมีหลอดเลือดกระดูกสันหลัง (caudal blood vessels)

- hemal system** เฮมแมค ซีสเทม ระบบหมุนเวียนโลหิตที่ไม่เด่นชัดในสัตว์พวกเอไคโนเดิร์ม
- hematin** ฮีแมทิน ค่าเก่าที่ใช้เรียก heme
- hemato-** ฮีเมโท-, เฮมโท- (Gr.haimatos-เลือด) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า เลือด
- hematobium** เฮมโทเบียสม (Gr.haimatos + bios-ชีวิต) ปรสิตรที่อาศัยอยู่ในเลือด syn: hematozoon
- hematoblast** เฮมโทบลาสท์ (Gr.haimatos + blastos-เฮอร์ม) 1. ค่าเก่าที่ใช้เรียกเกล็ดเลือด 2. hemocytoblast
- hematochrome** เฮมโทโครม (Gr.haimatos + chroma-สี) สารสี carotenoid astaxanthin ที่มีอยู่ในแกรนูลสีแดงของโปรโตซัวพวกยูกลีนา
- hematocrit** เฮมโทคริท (Gr.haimatos + krinein-แยก) 1. การหมุนเหวี่ยงเพื่อแยกส่วนที่เป็นของแข็งออกจากน้ำเลือด 2. สัดส่วนปริมาตรของเม็ดเลือดแดงอัดแน่นที่ได้จากการหมุนเหวี่ยงต่อปริมาตรของเลือดที่กำหนดไว้ หน่วยของเฮมโทคริทเป็นเปอร์เซ็นต์ของเม็ดเลือดแดงในปริมาณเลือดทั้งหมด หรือมีหน่วยเป็นลูกบาศก์เซนติเมตรของเม็ดเลือดแดงอัดแน่นที่ได้จากการหมุนเหวี่ยง ค่าปกติวัดที่ระดับน้ำทะเล ในเพศชายอยู่ระหว่าง 40-54 เปอร์เซ็นต์ หญิง 37-47 เปอร์เซ็นต์ เด็กเปลี่ยนแปลงตามอายุ 35-49 เปอร์เซ็นต์ ถ้าในเด็กแรกเกิด 49-54 เปอร์เซ็นต์
- hematocyte** เฮมโทไซท์ (Gr.haimatos + kytos-เซลล์) 1. เม็ดเลือดแดง 2. เซลล์ชนิดใดก็ได้ที่อยู่ในเลือด
- hematoid** เฮมโทอยด์ (Gr.haimatos + eidos-คล้ายคลึง) คล้ายเลือด
- hematolith** เฮมโทลิท (Gr.haimatos + lithos-ก้อนหิน) การเป็นก้อนแข็งของหลอดเลือด syn: hemolith
- hematology** เฮมโทโลยี (Gr.haimatos + logos-ศึกษา) โลหิตวิทยา วิทยาศาสตร์ว่าด้วยเรื่องของเลือด และเนื้อเยื่อที่ทำหน้าที่สร้างเลือด
- hematophagous** เฮมโทเฟกัส (Gr.haimatos + phagos-กิน) กินเลือดเป็นอาหาร เช่น แมลงดูดเลือด syn: hematophagia

- hematopoiesis** เซมโทโพอิซิส (Gr.haimatos + poienin-สร้างเป็นรูปร่าง) กระบวนการสร้างและเปลี่ยนแปลงมาเป็นเม็ดเลือดชนิดต่าง ๆ ตามปกติโดยเซลล์ไขกระดูก เนื้อเยื่ออื่นที่สร้างเม็ดเลือดได้ เช่น ม้าม ต่อม้ำเหลือง เรียกว่า hematopoeitic tissue syn: hemopoeisis
- hematoxylin** เซมทอกซิลิน สารประกอบเป็นผลึกไม่มีสี สูตรทั่วไปคือ $C_{16}H_{14}O_2$ สกัดจาก logwood ด้วยอีเทอร์ เมื่อสัมผัสอากาศถูกออกซิไดส์ได้ hematein ใช้เป็นสีย้อมเนื้อเยื่อสัตว์และพืช เป็นสีย้อมที่ดีสำหรับย้อมสีนิวเคลียสได้สีน้ำเงินเข้ม ใช้สำหรับงานประจำในห้องปฏิบัติการทางสัตววิทยาและไมโครเทคนิค
- hematuria** เซมทิวเรีย (Gr.haimatos + ouron-ปัสสาวะ) ปัสสาวะมีเลือด ลักษณะของปัสสาวะอาจขุ่นมีสีชมพูหรือสีแดง สาเหตุ อาจเกิดจากมีแผลในระบบขับถ่าย โรคทั่วไปเกี่ยวกับเลือด การปนเปื้อนของเลือดจากการมีรอบเดือน (ระดู) หรือระยะหลังคลอด โรคของต่อมลูกหมาก เนื้องอก ได้รับสารพิษโดยเฉพาะกรดคาร์บอนิกและแคนแทไรด์ โรคใช้จับสั้น เลือดเป็นพิษ และโรคนี้
- heme** ฮีม สารประกอบ porphyrin ที่มีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบ เมื่อรวมกับโปรตีนโกลบิน ได้สารประกอบเชิงซ้อนฮีโมโกลบิน
- hemelytron** เฮมิไลทรอน ปีกคู่หน้าของแมลงปีกครึ่งอ่อนครึ่งแข็ง ซึ่งส่วนของปีกที่ใกล้ฐานจะหนาตั้งชันและแข็ง ส่วนปลายเป็นเยื่อบางเห็นเส้นปีกได้ชัด
- hemerythrin** เฮมิไรทริน สารสีที่มีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบ ทำหน้าที่รับส่งออกซิเจน สำหรับการหายใจในสัตว์พวกไส้เดือนดินไซฟันคิวลิด (sipunculid) และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังชนิดอื่น syn: hemaerythrin
- hemi-** เฮมิ- (Gr.) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ครึ่งหนึ่ง
- hemibranch** เฮมิแบรินช์ (Gr.hemi - ครึ่งหนึ่ง + L.branchia - เหงือก)
1. เหงือกที่มีแผ่นเหงือกซีกเดียว 2. ชุดของเส้นเหงือก หรือแผ่นเหงือกที่อยู่ข้างใดข้างหนึ่งของแผ่นกั้นระหว่างเหงือก
- hemicellulos** เฮมิเซลลูโลส (Gr.haima + เลือด + L.cellula-เซลล์เล็ก ๆ) กลุ่มของสารพอลิแซ็กคาไรด์ ซึ่งต่างจากเซลลูโลสที่ถูกไฮโดรไลส์ได้ด้วยสารละลายกรดแร่เจือจาง แต่ไม่สามารถถูกไฮโดรไลส์ได้ด้วยเอนไซม์อะมิเลส ได้แก่ pentosan, galactosan (agar agar) และ pectin

- hemichordate** เฮมิคอร์ดเตก (Gr.hemi-ครึ่งหนึ่ง + chorde-เส้น) สัตว์ทะเลคล้ายหนอนขนาดเล็กอยู่ในไฟลัม Enteropneusta เชื่อว่าสัมพันธ์กับสัตว์พวกมีกระดูกสันหลังเริ่มแรก ได้แก่ acorn worm
- hemin** ฮีมิน (Gr.haima-เลือด) เกลือของฮีมที่ได้จากการทำปฏิกิริยากับกรดแอสติกเข้มข้นและโซเดียมคลอไรด์โดยใช้ความร้อนช่วย เป็นผลึกสีแดงปนน้ำตาล เป็นวิธีที่ใช้ทดสอบการมีเลือดปนอยู่ในสารอื่น
syn: heme hydrochloride
- hemipenis (pl.hemipenes)** เฮมิเพนิส โครงสร้างเป็นร่องสองร่องใช้สำหรับช่วยในการจับคู่ผสมพันธุ์ พบในพวกงูและสัตว์เลื้อยคลานเพศผู้
- hemipode** เฮมิพอด นกในวงศ์ Turnicidae และวงศ์ Pedionomidae ลักษณะคล้ายนกกระทา
- hemipteran** เฮมิปเทราน (Gr.hemi-ครึ่งหนึ่ง + ptera-ปีก) แมลงในอันดับ Hemiptera คือพวก true bug ลักษณะสำคัญคือ ปากเป็นแบบแทงและแบบดูด วงชีวิตมีการเจริญเปลี่ยนแปลงรูปร่างไม่สมบูรณ์ (incomplete metamorphosis) ได้แก่พวก มวน (squash bug) และแมลงดานา (water bug) พวกที่เป็นแมลงศัตรูคนได้แก่ เรือด (bed bug) และ kissing bug ซึ่งเป็นพาหนะนำโรคเขื่อนหน้บางชนิด
- hemixis** เฮมิกซิส กระบวนการหักออกเป็นก่อนแล้วเจริญขึ้นมาใหม่ของแมโครนิวเคลียส พบในซิลิเอทบางชนิด
- hemizygoid** เฮมิไซกอยด์ คือ haploid
- hemocoel** ฮีโมซีล ช่องภายในลำตัวทำหน้าที่คล้ายหลอดเลือด เพื่อให้ของเหลวคล้ายเลือดไหลหมุนเวียนได้พบในพวกสัตว์ขาปล้อง
- hemocyanin** ฮีโมไซยานิน สารสีที่มีธาตุทองแดงเป็นองค์ประกอบ ทำหน้าที่รับส่งออกซิเจนเพื่อการหายใจในเลือดของสัตว์ขาปล้องและพวกหอย
- hemocyte** ฮีโมไซท์ 1. เม็ดเลือดแดง 2. เซลล์ภายในช่องว่างลำตัวของสัตว์พวกเอไคโนเดิร์ม รูปร่างคล้ายอะมีบาและมีฮีโมโกลบิน
- hemocytozoon** ฮีโมไซโทซูน (Gr.haima-เลือด + kyto-เซลล์ + zoon-สัตว์) โปรโตซัวที่เป็นปรสิตอยู่ในเม็ดเลือดแดง syn: hematobium
- hemoflagellate** ฮีโมแฟลเจลเลท (Gr. haima - เลือด + L.flagellum-แส้) โปรโตซัวที่เป็นพวกแฟลเจลเลท อาศัยแบบปรสิต อยู่ในกระแสโลหิตของสัตว์มีกระดูกสันหลัง สกุลที่มีความสำคัญทางการแพทย์คือ

Trypanosoma และ *Leishmania*

- hemoglobin** ฮีโมโกลบิน (Gr.haima + L.globus-โลก ลูกกลม) สารสีที่มีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบ อยู่ในเม็ดเลือดแดง ทำหน้าที่รับออกซิเจนจากปอดไปสู่เซลล์ ในสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังบางชนิดที่ไม่มีเม็ดเลือดจะละลายอยู่ในพลาสมา และทำหน้าที่เช่นเดียวกับในสัตว์ที่มีเม็ดเลือด
- ปริมาณของฮีโมโกลบินในเลือด ในเพศชาย 14-18 กรัม/100 มิลลิลิตร และในเพศหญิง 12-16 กรัม ในเด็กน้อยลง ฮีโมโกลบิน 1 กรัมสามารถนำออกซิเจนได้ 1.36 มิลลิลิตร สารประกอบนี้เรียก oxyhemoglobin
- ฮีโมโกลบินเป็นโปรตีนสังยุค ประกอบด้วยส่วนที่เป็นโปรตีนคือโกลบินและส่วนที่ไม่ใช่โปรตีนคือ heme ซึ่งมีธาตุเหล็กเป็นองค์ประกอบ ฮีโมโกลบินสามารถทำให้ตกผลึกได้ที่ปอดเมื่อจับกับออกซิเจนได้เป็น oxyhemoglobin เป็นสารไม่เสถียร เมื่อเลือดไปถึงเนื้อเยื่อและเซลล์ ซึ่งมีแรงดันออกซิเจนต่ำและคาร์บอนไดออกไซด์สูงจะปล่อยออกซิเจนออกมาแลกเปลี่ยนกับคาร์บอนไดออกไซด์ แล้วนำกลับไปยังปอดผ่านทางระบบหลอดเลือดดำ
- hemoglobinuria** ฮีโมโกลบินูเรีย (Gr.haima-เลือด + L.globus-โลก ลูกกลม + Gr.ouron-ปัสสาวะ) การมีสารฮีโมโกลบินในปัสสาวะ แต่ไม่มีเม็ดเลือดแดง เกิดขึ้นในกรณีที่มีการเสื่อมสลายของเม็ดเลือดแดงตามอายุ หรือเกิดจากการที่เม็ดเลือดแดงแตกเร็วเกินไปจนเกินขีดความสามารถของโปรตีนที่จะจับเอาไว้
- hemolymph** ฮีโมลิมฟ์ (Gr.haima + L.lympa-น้ำเหลือง) เลือดและน้ำเหลือง เป็นของเหลวที่หมุนเวียนอยู่ในสัตว์ที่มีระบบหมุนเวียนโลหิตแบบเปิด
- hemolysin** ฮีโมไลซิน (Gr.haima + lysis-การละลาย) สารในซีรัมที่ทำให้เม็ดเลือดแดงแตก
- hemolysis** ฮีโมไลซิส (Gr.haima + lysis-การละลาย) กระบวนการทำให้เม็ดเลือดแดงแตกแล้วปล่อยฮีโมโกลบินออกมาแพร่กระจายอยู่ในของเหลวรอบ ๆ เม็ดเลือดแดง อาจเกิดจากพิษของแบคทีเรีย พิษงู สารภูมิคุ้มกัน หรือฮีโมไลซิน หรือสารละลายเกลือแกงที่มีความเข้มข้นต่ำกว่าความเข้มข้นในเม็ดเลือด

- hemopexin** ฮีโมเพกซิน (Gr.haima + pexis-การตรึง) กลอบิวลินที่มีปริมาณของคาร์โบไฮเดรตมากและสามารถจับกับ heme ได้
- hemophilia** ฮีโมฟีเลีย (Gr.haima + philein-รัก) โรคโลหิตไหลไม่หยุดเป็นอาการที่เกิดขึ้นในเพศชายและถ่ายทอดทางพันธุกรรม เกิดจากยีนด้อยที่ X-chromosome ถ่ายทอดผ่านทางสตรีที่มียีนเป็น heterozygous ซึ่งไม่แสดงอาการผิดปกติ สาเหตุเกิดจากความผิดปกติของยีนที่จะสร้างสาร antihemophilic globulin และ antihemophilic factor ซึ่งจะทำหน้าที่ช่วยให้เลือดจับก้อนแข็งตัวเมื่อเกิดบาดแผล อาการที่สำคัญคือ มีบาดแผลเพียงเล็กน้อยเลือดจะไหลไม่หยุด อาจหยุดได้แต่กินเวลานาน เพศชายที่มียีนด้อยนี้และไม่สามารถสร้างสารช่วยให้เลือดแข็งตัวได้มักเสียชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก
- hemopoiesis** ฮีโมโพอิซิส (Gr.haima + poiein- ทำ) กระบวนการสร้างเม็ดเลือด syn: hematopoeisis
- hemoptysis** เสมอปไทซิส (Gr.haima + ptyein- ถ่มน้ำลาย) อาการไอเป็นเลือด มีเลือดปนออกมากับเสมหะ อาจเนื่องจากมีเลือดออกในกล่องเสียง หลอดลม หรือภายในปอด
- hemorrhage** เฮเมอริจ (Gr.haima- เลือด + rhegnynai- ระเบิดออกไป) เลือดออก การตกเลือด เป็นความผิดปกติที่เลือดออกจากหลอดเลือดสู่ภายนอก เกิดขึ้นได้ทั้งหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดดำ เกิดขึ้นภายในเนื้อเยื่อหรืออวัยวะ เช่น ที่หลอดเลือดฝอย หรือเกิดขึ้นที่หลอดเลือดขนาดใหญ่ขึ้นมาจนออกสู่ภายนอกร่างกาย ถ้าเป็นหลอดเลือดดำสีเข้มไหลต่อเนื่อง ถ้าเป็นหลอดเลือดแดงสีแดงสดไหลแบบพุ่งฉีด ถ้าเป็นหลอดเลือดฝอยจะมีสีแดงแผ่รอบบริเวณที่มีการแตกหรือบาดเจ็บ ทำให้เนื้อเยื่อบริเวณนั้นมีสีเข้มขึ้น ลักษณะอาการขึ้นอยู่กับสาเหตุของอาการเลือดออก
- hemorrhagic fever** เสมอริเรจิก ฟีเวอร์ โรคไข้เลือดออก เป็นกลุ่มของโรคที่มีอาการสำคัญคือ เลือดออกตามกล้ามเนื้อเห็นเป็นจุดแดงทั่วตัว ไข้ชั้นสูง สาเหตุจากไวรัสซึ่งมีแมลงโดยเฉพาะพวกยุงเป็นพาหะ พบได้ทั่วโลกต่างชนิดของสาเหตุกัน เช่น yellow fever, Omsk h.fever Crimean h.fever, North and South Vietnam h.fever, ในไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีสาเหตุมาจาก เเดงกีไวรัสคือ

- โรคไข้เลือดออกที่มีขลุ่ยลายเป็นพาหะ เป็นโรคที่ระบาดได้ง่ายในเด็ก
ถ้าไม่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน
- hemorrhoid** **เฮมอรัลรอยด์** (Gr.haimorrhoid) โรคริดสีดวงทวาร ลักษณะเป็น
ก้อนหรือโป่งพองบริเวณทวารหนักเกิดจากหลอดเลือดดำบริเวณนั้นม้วน
งอหรือโป่งพอง มีสองชนิด คือ ชนิดภายนอก มีการโป่งพองของหลอดเลือด
ดำรอบทวารหนัก ส่วนชนิดภายในเป็นการโป่งพองของหลอดเลือด
ดำรอบทวารหนักส่วนที่ติดกับไส้ตรง เป็นอาการที่เกิดกับผู้สูงอายุ
เป็นส่วนใหญ่ มีหลายสาเหตุ สามารถป้องกันได้โดยการออกกำลังกาย
สม่ำเสมอ ระวังไม่ให้ท้องเดินหรือท้องผูก บริหารกล้ามเนื้อหูรูดบริเวณ
ทวารหนักเป็นประจำเพื่อให้เลือดหมุนเวียนโดยสะดวก และหลีกเลี่ยง
อาหารไขมันที่มีคอเรสเตอรอล
- hemosiderin** **ฮีโมซิเดริน** (Gr.haima-เลือด + sideros-เหล็ก) สารสีที่มีธาตุ
เหล็กเป็นองค์ประกอบ เป็นสารที่เกิดจากการสลายตัวของฮีโมโกลบิน
เมื่อเม็ดเลือดแดงแตกตัว ซึ่งเป็นกระบวนการที่ร่างกายจะเก็บธาตุ
เหล็กเอาไว้ใช้สร้างฮีโมโกลบินได้อีก
- Hemosporidia** **ฮีโมสปอริเดีย** (Gr.haima-เลือด + stasis-การหยุด) 1. การ
ขัดขวางการไหลของเลือด syn: hemostasia 2. การห้ามเลือด
- hemostat** **ฮีโมสแตท** (Gr.haima-เลือด + statikos-การยืน) 1. เครื่องมือ
หรืออุปกรณ์ใช้สำหรับหยุดการไหลของเลือด เช่น คีมบีบหลอดเลือด
2. เครื่องมือหรือยาที่ใช้ควบคุมการเลือดออกของต่อมทอนซิล
- hen** **เฮน** นกเพศเมีย นิยมใช้เรียกนกเพศเมียตระกูลไก่
- hen-feathered** **เฮน-เฟเทอร์ด** มีขนปกคลุมคล้ายนกเพศเมีย มักใช้กับนกเพศผู้ที่ถูก
ตอน
- Henle's loop** **เฮนเล'สลูป** (Freidrich G.J.Henle นักกายวิภาคชาวเยอรมัน
1809-1895) หลอดไตรูปตัวยูเป็นส่วนของหลอดไตที่อยู่ระหว่างหลอด
ไตขดส่วนต้นและหลอดไตขดส่วนปลาย อยู่ภายในเนื้อไตส่วนที่โค้งลง
ผนังหลอดจะบางกว่าส่วนที่โค้งขึ้น
- heparin** **เฮปาริน** คือสารประกอบกรด mucoitin polysulfuric ซึ่งสกัดได้
จากเนื้อเยื่อตับ ปอด และเนื้อเยื่ออื่น สร้างขึ้นโดย mast cell ซึ่ง
อยู่ในเนื้อเยื่อเกี่ยวพันโดยเฉพาที่ตับ และสร้างโดยเม็ดเลือดขาวชนิด
เบโซฟิล เฮปารินทำหน้าที่ยับยั้งการจับก้อนของเลือด กลไกการทำงาน

ของเฮปารินคือสร้าง antithrombin โดยมี co-factor ที่พบในซีรัมแอลบูมินของน้ำเลือดเป็นตัวช่วย ต่อจากนั้น antithrombin จะป้องกันไม่ให้เกิดการปล่อย thromboplastin ออกมาจากเกล็ดเลือด และป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยน prothrombin เป็น thrombin ดังนั้นจึงไม่มีสารที่จะช่วยให้เกิดการจับก้อนของเลือด

hepatic

เฮปาทิก (Gr.hepar, hepat-ตับ) 1. เป็นของ หรือเกี่ยวข้องกับตับ 2. พฤษะ: พืชชั้นต่ำพวกลิเวอร์เวิร์ท

hepatic amebiasis ตับอักเสบเนื่องมาจากการติดเชื้อโปรโตซัว *Entamoeba histolytica* เกิดต่อเนื่องมาจากอาการโรคบิดที่ไม่ได้รับการรักษา ทำให้เชื้อเข้าสู่ตับผ่านทางท่อน้ำดีรวม

hepatic duct ท่อน้ำดี รับน้ำดีมาจากตับแล้วไปรวมกับท่อน้ำดี cystic ซึ่งมาจากถุงน้ำดี เป็นท่อน้ำดีรวมเปิดเข้าสู่ลำไส้เล็กส่วนดูโอดเอนัม

hepatic lobe เนื้อตับแต่ละพูหรือก้อน

hepatic portal vein หลอดเลือดดำใหญ่ที่รับเลือดมาจากอวัยวะเกี่ยวข้องกับการย่อยอาหารและม้ามเข้าสู่ตับ

hepatic vein หลอดเลือดดำ 3 หลอดที่รับเลือดจากตับเข้าสู่หลอดเลือด inferior vena cava

hepatitis

เฮปาทิติส (Gr.hepat-ตับ + itis-อักเสบ) ตับอักเสบเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ติดเชื้อไวรัส โปรโตซัว เฮลมินท์ หรือสารพิษ ตับบวมโต มีไข้ สูญเสียหน้าที่ต่าง ๆ ของตับ และมักจะตามมาด้วยอาการดีซ่านถ้าเป็นเรื้อรังอาจทำให้มีการสะสมของสารประกอบแคลเซียมเป็นตับแข็ง

hepato-

เฮปาทอ- (Gr.) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ตับ หรือเกี่ยวข้องกับตับ

hepatolith

เฮปาทอลิท (Gr.hepato + lithos-หิน) ก้อนน้ำในถุงน้ำดีของตับ

hepatomegaly

เฮปาทอเมกาลี (Gr.hepato + megas-ใหญ่) อาการตับบวมโต

hepatopancreas

เฮปาทอแพนเครอัส อวัยวะย่อยอาหารซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งตับและตับอ่อน พบในสัตว์พวกกุ้งและพวกปู

heptose

เฮปโตส น้ำตาลที่หนึ่งโมเลกุลมี 7 คาร์บอนอะตอม

- herbivore** **เฮอรับิวอร์** (L.herba-หญ้า + vorare-กิน) สัตว์กินพืช คือกินพืช และผลผลิตจากพืชเป็นอาหารหลัก ได้แก่ ปศุสัตว์ ช้าง ม้า แพะ แกะ กระต่าย ฯลฯ
- herd** **เฮิร์ด** (AS.heord) ฝูงสัตว์ ใช้กับสัตว์ใหญ่ซึ่งรวมกันอยู่เป็นสังคม เช่น ปศุสัตว์ แกะ รวมทั้งมนุษย์ด้วย
- heredity** **เฮเรดิกิ** (L.hereditas-ทายาท) 1. พันธุกรรม กรรมพันธุ์ ความสามารถของแต่ละตัวที่จะถ่ายทอดยีนควบคุมลักษณะต่าง ๆ จากชั่วรุ่นพ่อแม่ไปยังชั่วรุ่นลูกและต่อ ๆ ไป 2. ลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับมาจากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษอื่นเป็นผลเนื่องมาจากการควบคุมของยีน
- hermaphrodite** **เฮอรัแมฟรอดีท** (Gr.hermaphroditos-ลูกชายของเทพ Hermes และ Aphrodite ซึ่งครึ่งชายครึ่งหญิง) 1. กระเทย คือผู้มีอวัยวะเพศและลักษณะชายและหญิงอยู่ติดกัน โดยที่โคลทอริสจะขยายใหญ่ขึ้นคล้ายลึงค์ของชาย มักไม่ค่อยพบในคน ส่วนใหญ่จะเป็น สัตว์ชั้นต่ำ syn: androgyne 2. พืช: ดอกซึ่งมีทั้งเกสรเพศผู้ และเพศเมีย ดอกรวมเพศ
- hermatypic** **เฮอรัแมทิพิค** การที่สักรายเซลล์เดี่ยวอาศัยอยู่ในเนื้อเยื่อแบบฝัง พบในโคโลนิของปะการังบางชนิด
- hermit crab** **เฮอรัมิต แครบ** ปูเสฉวน สัตว์พวกกุ้งในสกุล *Pagurus*, *Pytropagurus* และสกุลอื่น อาศัยอยู่ในเปลือกของหอยฝาเดียวที่ตายแล้วเพื่อใช้เป็นเครื่องป้องกันตัว เมื่อโตคืบขนาดของเปลือกหอยจะเปลี่ยนไปอยู่ในเปลือกหอยชนิดเดียวกับเปลือกหอยเดิมที่ขนาดใหญ่ขึ้น หรือชนิดอื่นที่มีลักษณะคล้ายชนิดเดิม
- hernia** **เฮอรัเนีย** (L.) อวัยวะ หรือส่วนของอวัยวะที่ยื่นพ้นผนังของช่องที่ เคยอยู่ตามปกติ มีหลายสาเหตุ เช่น ช่องเปิดตามปกติควรปิดเมื่อมีการเจริญ อาจเนื่องมาจากร่างกายไม่แข็งแรง หรือได้รับบาดเจ็บ ฯลฯ เช่น inguinal hernia ไส้เลื่อน
- heroin** **เฮโรอิน** สารเสพติดที่เป็นอนุพันธ์ของมอร์ฟิน เป็นสารเสพติดที่ร้ายแรงที่สุด การมีไว้หรือครอบครองเป็นการผิดกฎหมายของทุกประเทศซึ่งโทษหนักถึงหนักมากขึ้นประหารชีวิต ขึ้นอยู่กับข้อบัญญัติทางกฎหมายของแต่ละประเทศ syn: diacetylmorphine

- heron** เฮอร์อน นกในวงศ์ Ardeidae ลักษณะสำคัญคือ ขาพอมยาว คอยาว จะงอยปากยาวตรงปลายแหลม กินแมลงและสัตว์น้ำโดยการเดินข่องไป จิกได้แก่พวกนกกระสา เช่น กระसानวล (*Ardea cinerea*), พวกนก ยาง เช่น นกยางกรอกพันธุ์ชวา (*Ardeola speciosa*), ขางเขี้ยว (*Butorides striatus*), นกเขวก (*Nycticorax nycticorax*)
- herpes** เฮอร์เพส (Gr.- คีบคลาน) คำที่ครั้งหนึ่งใช้เพื่อหมายถึงตุ่มพองน้ำ ใสซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัส เป็นคำที่ไม่ถูกต้อง คำที่ถูกต้องควรใช้ herpes simplex ซึ่งภาษาสามัญเรียกว่า cold sore หรือ fever blister อาการสำคัญคือ มีตุ่มน้ำใสที่ผิวหนังหลายตุ่มเป็นกลุ่ม แล้ว ลามไปยังบริเวณอื่นอย่างรวดเร็ว เกิดขึ้นกับเชื้ออ่อนที่ติดกับชั้นหนัง และเกิดขึ้นได้หลายส่วนของร่างกาย ถ้าเป็นบริเวณอวัยวะเพศ ตา ริมนิปากจะรักษายาก เป็นไข้ ปวดแสบปวดร้อน ไวรัสที่เป็นสาเหตุคือ herpes simplex virus อยู่ในดินและน้ำ เข้าสู่ร่างกายโดยการ เภา หรือบาดแผล ภาษาพื้นบ้านคือ งูสะวัด
- herpetology** เฮอร์เพโทโลยี (Gr. herpes- คีบคลาน + logos- ศึกษา) วิชาสัตว์เลื้อยคลาน เป็นวิทยาศาสตร์ว่าด้วยชีวิตและชีววิทยาของสัตว์ ครึ่งบกครึ่งน้ำ และสัตว์เลื้อยคลาน
- herring** เฮอร์ริง ปลาทะเลขนาดเล็กรูปร่างแบนด้านข้าง ลำตัวยาวคล้าย ไม้บันทัด อยู่ในวงศ์ Clupeidae มักหากินเป็นฝูงขนาดใหญ่นับล้านตัว ในน่านน้ำซีกโลกตอนเหนือ มีไขมันมากนิยมทำเป็นอาหารได้หลายประ เภท เช่น common herring (*Clupea haengus*) ทางตอนเหนือ ของมหาสมุทรแอตแลนติก และ california herring (*C. pallasii*)
- Hessian fly** เฮสเซียน ฟลาย *Phytophaga destructor* แมลงสองปีกขนาดเล็ก เป็นแมลงศัตรูพืชร้ายแรงของข้าวสาลีและพืชพวกข้าวชนิดอื่น
- hetero-, heter-** เฮเทโร-, เฮเทอร์- (Gr. heteros-อื่น ๆ) คำนำหน้าคำอื่น เพื่อบ่งชี้ความหมายว่า แตกต่าง หรือสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- heterocercal tail** เฮเทโรเซอร์คัล เทล หางซึ่งมีส่วนของกระดูกสันหลังสุดท้าย ยื่นเข้าไปในพูของแฉกหางอันบน เช่น หางปลาฉลาม
- heterochromatin** เฮเทโรโครมาทิน (Gr. heteros + chroma-สี) ชนิดของ โครมาทินที่ย้อมติดสีจางกว่า euchromatin ทำให้เห็นเป็นแผ่นติดสีจาง

สลับอยู่ระหว่างแถบสีเข้มบนโครโมโซม ในระยะอินเทอร์เฟสของการแบ่งเซลล์ ส่วนเฮเทโรโครมาทินจะเป็นส่วนประกอบหลักของโครโมโซมเตอร์ เชื่อว่าทำหน้าที่ควบคุมกระบวนการเมแทบอลิซึมของเซลล์ เป็นส่วนที่ไม่มีฮิส

- heterochrony** เฮเทโรโครนี (Gr.heteros + chronos- เวลา) คัพภะ การเจริญของอวัยวะหรือโครงสร้างต่าง ๆ ของร่างกายที่มีอัตราการเจริญไม่เท่ากัน
- heterocoelous** เฮเทโรซีลัส ส่วนสุดท้ายของกระดูกสันหลังรูปคล้ายอานม้า เช่น กระดูกคอของนก
- heterodactyl** เฮเทโรแดกทิล (Gr.heteros + daktylos- นิ้ว) ปักซี่: นิ้วอันที่ 1 และอันที่ 4 แยกยื่นไปทางด้านหลัง เช่น นิ้วของพวกนกขุนแผน (trogon)
- heterodont** เฮเทโรดอนท์ (Gr.heteros + odous, odont-ฟัน) 1. การมีฟันต่างลักษณะและต่างหน้าที่ ซึ่งได้แก่ฟันของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 2. ในหอยสองฝา คือการมีรอยหยักที่ขอบของฝาทั้งสองข้างเมื่อประกบเข้าด้วยกันจะสนิทพอดี
- heteroecious** เฮเทโรอีเซีซ มีโฮสต์ต่างกันสองชนิด ใช้กับปรสิต เช่นพยาธิใบไม้ที่ตัวเจริญอยู่ในสัตว์ชนิดหนึ่ง ตัวอ่อนอยู่ในสัตว์อีกชนิดหนึ่งหรือสองชนิด ซึ่งทำหน้าที่เป็นโฮสต์กึ่งกลาง และบางครั้งทำหน้าที่เป็นพาหะด้วย
- heterogamete** เฮเทโรแกมีท เซลล์สืบพันธุ์เพศใดเพศหนึ่งซึ่งต่างกันทั้งขนาดและรูปร่าง เช่น ไช้และตัวอสุจิ
- heterogeneous** เฮเทโรจีเนีซ (Gr.heteros- อื่น ๆ + genos- ชนิด แบบ) ไม่เป็นเนื้อเดียวกัน วิวิษพันธุ์
- heterogenesis** เฮเทโรเจเนซิส (Gr.heteros + genesis- การผลิต) การสืบพันธุ์แบบสลับ คือการสืบพันธุ์ที่ชั่วรุ่นหนึ่งอาศัยเพศอีกชั่วรุ่นหนึ่งไม่อาศัยเพศสลับกันไป พบในสัตว์ชั้นต่ำ เช่น โปรโตซัวบางชนิดและพวกแมงกะพรุน syn: metagenesis
- heterogony** เฮเทโรโกนี การสืบพันธุ์สลับแบบชั่วรุ่นหนึ่งสืบพันธุ์โดยวิธีการเกิดโดยไม่ผสมเชื้อ (parthenogenesis) ชั่วรุ่นถัดไปสืบพันธุ์แบบมีการปฏิสนธิ พบในพวกโรติเฟอร์และเพลี้ยอ่อน

- heterograft** เฮเทโรกราฟท์ (Gr.heteros-อื่น ๆ + graphium- มีดตัด)
เนื้อเยื่อจากสัตว์ชนิดหนึ่งที่น่ามาฝังหรือแปะติดกับสัตว์อีกชนิดหนึ่ง
syn: xenograft
- heterogynism** เฮเทโรจินิซึม ลักษณะที่ใช้สำหรับเป็นหลักในการจัดหมวดหมู่ เป็น
ลักษณะที่เห็นได้เด่นชัดในเพศเมียมากกว่าในเพศผู้
- heterogynous** เฮเทโรไจนัส มีเพศเมียสองชนิดหรือมากกว่า เช่น ผึ้ง มีเพศเมีย
เป็นควีนหนึ่งตัว และเพศเมียที่สืบพันธุ์ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผึ้งงานภายใน
รังอีกจำนวนมาก
- heterokont** เฮเทโรคอนท์ มีแฟลเจลลาที่มีความยาวไม่เท่ากัน เช่น *Giardia*
และโปรโตซัวพวกแฟลเจลเลตอีกหลายชนิด
- heteromorphic** เฮเทโรมอร์ฟิก (Gr.heteros- อื่น ๆ + morphe- รูปร่าง)
1. รูปร่างผิดปกติ 2. มีรูปร่างเปลี่ยนแปลงหลายแบบในช่วงการ
เจริญ เช่น พญาธิใบไม้ แมลง 3. มีรูปร่างหลายแบบ คือ แต่ละตัว
ภายในโคโลนีมีรูปร่างหลายแบบ เช่น พวกซีเลนเทเรทที่มีรูปร่างแบบ
พอลิปและเมดูซา
- heteromorphosis** เฮเทโรมอร์โฟซิส (Gr.heteros- อื่น ๆ + morphe- รูปร่าง
+ osis-สภาวะ) 1. มีการเจริญของอวัยวะ หรือโครงสร้างในตำแหน่ง
ผิดปกติ 2. ในการงอกขึ้นมาใหม่ ส่วนที่งอกมาทดแทนส่วนที่
ได้รับอันตรายหรือขาดหายไปนั้นไม่เหมือนเดิม
- heterophil(e)** เฮเทโรฟิล (Gr.heteros- อื่น ๆ + philein- รัก ชอบ)
1. เกี่ยวข้องกับแอนติบอดีที่มีปฏิกิริยากับแอนติเจนอื่นได้นอกเหนือไป
จากที่เฉพาะสำหรับตัวเอง 2. เกี่ยวข้องกับเนื้อเยื่อหรือจุลินทรีย์ที่
ยึดติดสี่ชนิดเดียวกันได้ดีกว่าเนื้อเยื่อหรือจุลินทรีย์อื่น
- Heterophyes** เฮเทโรไฟซิส (Gr.heteros- อื่น ๆ + phye- รูปทรง) ชื่อสกุล
ของพยาธิใบไม้ที่อยู่ในวงศ์ Heterophyidae เช่น *Heterophyes*
heterophyes เป็นพยาธิใบไม้ในลำไส้คนและสัตว์อื่น ถ้ามีจำนวนมาก
ทำให้ระบบทางเดินอาหารไม่ปกติ ท้องเดิน คลื่นไส้
- heteroplastic** เฮเทโรพลาสติก (Gr.heteros-อื่น ๆ + plassein- หล่อแบบ)
เกี่ยวข้องกับการแปะติดเนื้อเยื่อ โดยที่เนื้อเยื่อนำมาแปะติดเป็นคนละ
ชนิดกับผู้รับ

heteroploidy	เฮเทอโรพลอยดี (Gr.heteros- ^{อื่น ๆ} + ploos- ^{ตั้งอ}) สภาวะที่จำนวนโครโมโซมไม่เป็นทวีคูณของจำนวนแฮพลอยด์ แต่เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งโครโมโซม
heterosis	เฮเทอโรซิส (Gr.heteros- ^{อื่น ๆ} + osis- สภาวะ) การผสมข้ามพันธุ์ เฝ้าพันธุ์ หรือชนิด ทำให้ได้ลูกพันธุ์ผสมที่แข็งแรง ขนาดใหญ่ขึ้น มีความสามารถผลิตไข่มากขึ้น ทนทานต่อโรคดีขึ้น
heterotopic	เฮเทอโรโทพิด (Gr.heteros- ^{อื่น ๆ} + topos- สภาวะ) วางผิดที่ เช่น heterotopic graft คือการนำเนื้อเยื่อต่างอวัยวะมาปะติดกัน (นำชิ้นเนื้อเยื่อเล็ก ๆ จากลำไส้มาต่อเชื่อมกับท่อน้ำสภาวะ)
heterotrichous	เฮเทอโรทริคัส (Gr.heteros- ^{อื่น ๆ} + trichos- ชน) <ol style="list-style-type: none"> 1. สัตว์: มีร่างกายปกคลุมด้วยขนที่มีความยาวเท่ากัน แต่บางส่วนของอวัยวะยาวกว่า เช่น <i>Stentor</i> มีขนรอบปากยาวกว่าที่ปกคลุมตัว 2. พืช: มีลำต้นแบ่งเป็นสองส่วนคือส่วนที่แบนราบติดพื้นกับส่วนที่ยกตั้งขึ้นมาจากพื้น เช่น ลิเวอร์เวิร์ทบางชนิด
heterotroph	เฮเทอโรโทรฟ (Gr.heteros- ^{อื่น ๆ} + trophe-อาหาร) สิ่งมีชีวิตที่สร้างอาหารเองไม่ได้ต้องกินสิ่งมีชีวิตอื่นเป็นอาหาร เพื่อให้ได้สารอาหารและสารอินทรีย์อื่น ได้แก่ พืชสัตว์ พืชผู้ย่อยสลาย พวกปรสิต
heterozoid	เฮเทอโรซออยด์ ตัวอ่อนซออยด์ลักษณะพิเศษของสัตว์พวก octoproct
heterozygote	เฮเทอโรไซโกต <ol style="list-style-type: none"> 1. ลูกผสม คือลูกที่มีคู่ของยีนหนึ่งคู่หรือมากกว่าหนึ่งคู่ที่ไม่เหมือนกัน 2. สิ่งมีชีวิตที่แต่ละตัวไม่ใช่พันธุ์แท้สำหรับลักษณะใดลักษณะหนึ่ง
heterozygous	เฮเทอโรไซกัส คู่ของยีนไม่เหมือนกันหนึ่งคู่หรือมากกว่า
hexa-	เฮกซา- (Gr.hex-เลข 6) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความว่าจำนวน 6
hexacanth	เฮกซาแคนท์ ตัวอ่อนของพยาธิตัวตืดที่ส่วนหัวมีขอ(hook) 6 อัน syn: onchosphere
hexapod	เฮกซาพอด (Gr.hex-เลขหก + pod- ^{ตีน} ขา) <ol style="list-style-type: none"> 1. สัตว์ที่มี 6 ขา เช่นพวกแมลง 2. สัตว์ในชั้น Hexapoda(Insecta)
hexose	เฮกโซส โมโนแซ็กคาไรด์ สูตรทั่วไปคือ C ₆ H ₁₂ O ₆ เช่น น้ำตาลกลูโคส เดกซ์โตรส เลวูโลส ฟรุคโตส และไอโซเมอร์อื่น
hiatus	ไฮเอทัส (L.- ช่องเปิด) <ol style="list-style-type: none"> 1. รูเปิด 2. ช่องเปิด 3. vulva

- hibernaculum** ไฮเบอร์เนคิวลัม 1. สัตว์: (1) ปลอกหรือสิ่งปกคลุมไม่ให้สิ่งมีชีวิตนั้นต้องสัมผัสกับความเย็นจัด (2) ที่หลบพักอาศัยในช่วงฤดูหนาวของสัตว์ที่ต้องจำศีล 2. พฤษภ: ระยะฤดูหนาวของพืชหรือส่วนของพืชเช่นตาที่เป็นตุ่มอยู่ตลอดฤดู พอลงฤดูใบไม้ผลิจึงจะเจริญต่อเป็นช่อใบหรือดอก เช่น ดอกซากุระ
- hibernate** ไฮเบอร์เนท จำศีล ระยะพักในช่วงฤดูหนาวที่มีกระบวนการเมแทบอลิซึมต่ำ
- hibernating gland** ไฮเบอร์เนทิง แกลนด์ ก้อนไขมันสีน้ำตาลบริเวณคอและไหล่ของสัตว์ฟันแทะบางชนิด
- hiemal** ไฮแมล เป็นช่อง หรือเกี่ยวข้องกับฤดูหนาว
- hilum** ไฮลัม (L.hilus- ขนมหเล็กชนิดหนึ่ง ของไม้มีความสำคัญ)
1. กายวิภาค: hilus (1) ส่วนที่เว้าเข้าไปในอวัยวะเพื่อให้เป็นทางเข้าออกของท่อ หรือเส้นประสาท หรือหลอดเลือด (2) โคนของปอด ณ ตำแหน่งที่อยู่ระหว่างกระดูกสันหลังข้อที่ 4 และข้อที่ 5
2. พฤษภ: (1) รอยที่ปรากฏอยู่บนผิวของเมล็ดซึ่งเดิมเป็นที่ต่อระหว่างโถวุลกับก้านต่อโถวุลกับพลาเซนทา (2) ส่วนที่มีความแน่นของเมล็ดแป้งซึ่งล้อมรอบด้วยชั้นบางเป็นวง
- hind** ไฮนด์ 1. กวางแดงเพศเมียวัยเจริญพันธุ์ 2. ปลาทะเลที่ลักษณะใกล้เคียงกับปลาเก๋า เช่น red hind (*Epinephelus guttatus*) เป็นปลาที่นำมาบริโภคในแถบหมู่เกาะเวสต์อินดีส 3. เป็นช่อง หรือเกี่ยวข้องกับ ด้านหลัง หรือบริเวณส่วนท้าย
- hindbrain** ไฮนด์เบรน (AS.hindan-เบื้องหลัง + bragen-สมอง) สมองส่วนสุดท้ายในจำนวน 3 ส่วนของสมองสัตว์มีกระดูกสันหลังในระยะเป็นตัวอ่อนคือส่วนที่เรียกว่า rhombencephalon ต่อไปเจริญเป็น metencephalon และ myelencephalon, metencephalon เจริญต่อไปเป็น cerebellum และ pons ส่วน myelencephalon เจริญต่อไปเป็น medulla oblongata
- hindgut** ไฮนด์กัท ส่วนสุดท้ายของท่อที่มาจากเนื้อชั้นเอนโดเดิร์มที่เจริญมาเป็นระบบทางเดินอาหาร เป็นส่วนที่เจริญไปเป็นลำไส้เล็ก ส่วน ileum ลำไส้ใหญ่และลำไส้ตรง

hind kidney	ไฮนด์ คิเดนี ไตชุดสุดท้ายในจำนวน 3 ชุดของไตระยะตัวอ่อนของสัตว์ มีกระดูกสันหลังเรียกว่า metanephros เป็นไตชุดที่ยังคงมีอยู่จนถึง ระยะคลอดออกมาจากแม่หรือจากไข่
hind limb	ไฮนด์ ลิมบ์ ขาคู่หลังของสัตว์สี่ขา
hind wing	ไฮนด์ วิง ปีกคู่หลังของแมลง อยู่บนด้านหลังของปล้องอกที่ 3
hinge	ไฮนด์ เอ็นที่ยึดฝาหอยสองฝาให้ติดกัน หรือเอ็นที่ยึดฝาของพวกหอย ปากเปิด(brachiopod)
hinge joint	ไฮนด์ จอยท์ ข้อที่ทำหน้าที่เป็นเอ็นยึดให้เคลื่อนที่ได้ในแนวเดียว เช่น ข้อศอก syn: ginglymus
hinny	ฮินนี่ ลูกผสมที่ได้จากพ่อม้าที่เลี้ยงไว้ตามคอกปศุสัตว์กับแม่ลาป่าของ แอฟริกา
hip	ฮิป (AS.hype) 1. กายวิภาค: (1) สะโพก คือส่วนบนของต้นขา บริเวณที่กระดูก femur มาต่อกับกระดูก innominate (2) บริเวณ ด้านข้างของร่างกายที่มีข้อสะโพก 2. พฤษศาสตร์: ผลกุหลาบที่มีเนื้อนุ่มอยู่ รอบรังไข่ที่สุกแล้ว
hip bone	ฮิป โบน กระดูกสะโพก หรือ os coxae หรือ innominate ประ- กอบด้วยกระดูก 3 ชิ้นมาเชื่อมต่อเป็นเนื้อเดียวกัน คือ กระดูก pubis ilium และ ischium ซึ่งเมื่อเชื่อมต่อกันแล้วเป็นครึ่งซีกข้างหนึ่งของ กระดูกเชิงกราน ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิดมีแองร่องรับหัวกระดูก ฟีเมอร์ (กระดูกขาที่อนต้น) ด้วย
hip joint	ฮิป จอยท์ ข้อเชื่อมต่อระหว่างกระดูกฟีเมอร์กับแองของกระดูกสะโพก ที่รองรับหัวกระดูกฟีเมอร์
hippocampus	ฮิปพอกัมพัส (Gr.hippokamos-ม้าน้ำ) 1. ส่วนของสมองส่วน rhinencephalon ที่ยื่นเข้าไปในพื้นที่ของโพรงสมองด้านข้าง 2. ชื่อสกุลของม้าน้ำ ซึ่งเป็นปลาชนิดหนึ่ง
hippopotamus	ฮิปโปโปแตมัส <i>Hippopotamus amphibius</i> สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม กินพืช ขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายหมู น้ำหนักตัวมากถึงขบอบอาศัยอยู่ในน้ำ เป็นสัตว์ที่ถอยถิ่นตามลำธาร และทะเลสาบของแอฟริกา
hirsute	เฮิร์ซชุก (L.hirsutus-ขนรุงรัง) มีขนมากและยาวรุงรัง ปกคลุม ด้วยขน ขนหนาม หรือโครงสร้างคล้ายขน

hirudin	ไฮรวิดิน สารคัดหลั่งชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในต่อมน้ำลายของปลิง มีคุณสมบัติป้องกันการจับก้อนของเลือด และทำให้ thrombin หมดฤทธิ์
hirudinean	ไฮรวิดินเนียน สัตว์ในชั้น Hirudinea เป็นกระเทย ไม่มีขน หรือรยางค์ และมักมีปากดูดสองอัน ได้แก่ปลิงดูดเลือด แพทย์สมัยโบราณใช้ <i>Hirudo medicinalis</i> ดูดเลือดผู้ป่วยความดันโลหิตสูงหรืออาการอื่นที่ต้องบรรเทาด้วยการให้เลือดออก
hispid	ฮิสพิด หยาบ ขรุขระ เนื่องจากมีขนแข็ง ชนหนาม หรือหนามเล็กๆ
histamine	ฮิสตามีน สารประกอบเอมีนชนิดหนึ่งสูตรทั่วไปคือ $C_5H_9N_3$ พบได้ตามปกติในร่างกายของสัตว์และในพืชบางชนิด เป็นอนุพันธ์จากการสลายของกรดอะมิโน ฮิสตามีนทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาภูมิแพ้ โดยการกระตุ้นกล้ามเนื้อเรียบ ทำให้หลอดเลือดฝอยขยายตัวและเพิ่มการคั่งหลั่งของต่อมบางชนิด
histiocyte	ฮิสทิโอไซท์ (Gr.histos-ใยแมงมุมหรือเนื้อเยื่อ + kytos-เซลล์) เซลล์ที่พบในเนื้อเยื่อเกี่ยวพันทุกชนิด สามารถเคลื่อนที่แบบอะมีบา และกินสิ่งแปลกปลอมต่อร่างกายได้ เป็นเซลล์ชนิดหนึ่งของระบบ reticuloendothelial syn: adventitial cell, clasmatocyte, macrophage, resting wandering cell
histo-	ฮิสโท- (Gr.histos-ใยแมงมุม) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อแสดงความสัมพันธ์กับเนื้อเยื่อ
histoblast	ฮิสโทบลาสท์ (Gr.histos-เนื้อเยื่อ + blastos-เบิร์ม) เซลล์เนื้อเยื่อ
histochemistry	ฮิสโทเคมีสทรี มิซเคมีวิทยา วิทยาศาสตร์ว่าด้วยเคมีของเซลล์และเนื้อเยื่อ ศึกษาได้โดยอาศัยกล้องจุลทรรศน์ธรรมดาและกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน โดยประยุกต์ใช้สีย้อมและสารเคมีมาย้อมเนื้อเยื่อหรือทำให้เกิดปฏิกิริยาพิเศษที่สามารถตรวจสอบได้
histocyte	ฮิสโทไซท์ คือ histiocyte
histogenesis	ฮิสโทเจเนซิส (Gr.histos-เนื้อเยื่อ + genesis-การสร้าง) การเจริญของเนื้อเยื่อจากเนื้อเยื่อตัวอ่อนต่าง ๆ มาเป็นเนื้อเยื่อที่เฉพาะของอวัยวะต่าง ๆ
histogram	ฮิสโตแกรม (L.historia-การสังเกต มาจาก Gr.histor-ผู้ตั้งแก่เรียน + Gr.gramma-การเขียน) เส้นกราฟแจกแจงความถี่

histology	ฮิสทอลอจี (Gr.histos-เนื้อเยื่อ + logos-การศึกษา) มิถุน- วิทยาคือการศึกษาโครงสร้างของเซลล์เนื้อเยื่อของอวัยวะต่าง ๆ
histolysis	ฮิสทอลิซิส (Gr.histos-เนื้อเยื่อ + lysis-การละลาย) การ สลายตัว หรือการย่อยสลายของเนื้อเยื่อ
histon(e)	ฮิสทอน (Gr.histos-ใยแมงมุม เนื้อเยื่อ) โปรตีนชนิดหนึ่งที่อยู่ใน กลุ่มโปรตีนโครงสร้างอย่างง่าย ได้มาจากการสลายโปรตีนของนิว- เคลียสซึ่งมีคุณสมบัติรบกวนการจับกัน เมื่อย่อยสลายด้วยน้ำจะได้กรด อะมิโนชนิดเดียวคือ histone หรือ hexone base ฮิสทอนพบได้ใน ต่อมไทมัส ต่อมสุจิ และเม็ดเลือด
hives	ไซฟส์ ตุ่มคัน เกิดขึ้นเนื่องจากการแพ้สารหรืออาหารบางชนิด ภูมิ- อากาศที่เปลี่ยนแปลงกระตุ้น เช่น ร้อนหรือหนาว อาจทำให้บางคน เกิดตุ่มคันขึ้น syn: nettel rash, urticaria
houry	ฮอรี 1. การมีสีขาหรือสีเทาเนื่องมาจากอายุมากขึ้น 2. พฤษ- การมีสีขาหรือสีขาปนเทาเนื่องมาจากถูกปกคลุมด้วยขนสีขา เช่นที่ ใบหรือลำต้น
hoatzin	ฮอทซิน <i>Opisthocomus hoazin</i> นกลักษณะคล้ายไก่ป่า อาศัยอยู่ ในเขตอะเมซอนของอเมริกาใต้ ปีกลูกนกมีโครงสร้างเป็นกรงเล็บที่นิ้ว อันที่ 1 และอันที่ 2
Hodgkin's disease	ฮอดจคิน'ส ดิซีส (Thomas Hodgkin อายุรแพทย์ชาวสหราชอาณาจักร 1788-1866) โรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุ อาการสำคัญคือ เนื้อเยื่อ ต่อมน้ำเหลือง ตับและม้ามโต และลามไปทำลายเนื้อเยื่ออื่น อาการของโรคอาจเกิดแบบเฉียบพลันหรือเรื้อรัง และมีอาการเป็น ๆ หาย ๆ
hof	ฮอฟ (Ger.-ศาล สำนัก) โพรงของไซโทพลาซึมซึ่งเป็นที่อยู่ของ นิวเคลียส
hog	ฮอก หมู หรือหมูป่า
hognose snake	ฮอกโนส สเนก งูในสกุล <i>Heterodon</i> เป็นงูขนาดกลางไม่มีพิษ ริมฝีปากบนใกล้จมูกบานคล้ายของหมู เมื่อถูกรบกวนจะแก้มงอนหนึ่งท่า เป็นตาย ชื่ออื่น ๆ คือ puff adder หรือ spreading viper
holandric gene	ฮอลันดริค ยีน ส่วนที่ไม่มีโฮโมโลกัสของวายโครโมโซม (Y chromosome)

- holdfast** โฮลด์ฟาสท์ โครงสร้างทำหน้าที่ยึด เพื่อให้อยู่กับที่ พบในพวกสาหร่าย เช่นสาหร่ายสีน้ำตาล ในพวกโปรโตซัวเช่น *Vorticella* และหนอนที่เป็นปรสิต
- holoblastic** ฮอลโบลาสติก (Gr.holos-ทั้งหมด + blastos-เฮอร์ม) ชนิดของการแบ่งไข่ที่ปฏิสนธิแล้ว โดยมีการแบ่งตลอดทั้งใบทั้งส่วนที่เจริญไปเป็นตัวอ่อนและส่วนที่เป็นไข่แดง เป็นการแบ่งที่เกิดขึ้นในไข่ที่มีไข่แดงน้อยหรือไม่มีไข่แดงเลย เช่น ไข่ของพวกสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ หรือไข่ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
- holobranch** ฮอลโอบรานช์ เหงือกที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยแผ่นกั้นระหว่างเหงือกและมีแผ่นเหงือกขนานอยู่สองข้าง
- holocrine** โฮโลคริน (Gr.holos-ทั้งหมด + krinein-คัดหลั่ง) เกี่ยวข้องกับต่อมสร้างสารคัดหลั่ง หรือสารคัดหลั่งที่มาจากเซลล์ที่สลายตัวแล้วจากต่อมชนิดนั้น เช่น ต่อมมัน
- holoenzyme** ฮอลเอนไซม์ เอนไซม์ที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นโปรตีนคือ แอพอเอนไซม์ และส่วนที่ไม่ใช่เอนไซม์คือโคเอนไซม์
- hologynic** ฮอลโวจนิก เป็นเพศหญิงทั้งหมด ใช้กับลักษณะถ่ายทอดทางพันธุกรรมซึ่งถ่ายทอดได้ทางเพศหญิงเพียงเพศเดียว
- holometabolous** ฮอลเมแทบอลิส ใช้กับแมลงที่มีการเจริญเปลี่ยนแปลงรูปร่างอย่างสมบูรณ์ คือจากไข่เป็นตัวอ่อน-ดักแด้-ตัวเจริญเต็มวัย
- holonephridium** ฮอลเนฟริเดียม ไตชนิดหนึ่ง เป็นลักษณะเฉพาะของไส้เดือนดิน
- holopneustic** ฮอลปนูสติก เกี่ยวข้องกับระบบหายใจของแมลง ซึ่งการแลกเปลี่ยนอากาศเข้าออกทางช่อง spiracle
- holoptic** ฮอลอปติก การที่ตาประกอบสองตามาดัดกัน พบในแมลงบางชนิด
- holothurian** ฮอลโธวูเรียน สัตว์พวกเอโคไนเดิร์มซึ่งอยู่ในชั้น *Holothuroidea* ได้แก่พวกปลิงทะเล
- holotrich** ฮอลโธริช โปรโตซัวในอันดับ *Holotricha* ซึ่งเลี้ยงยาวเท่ากันปกคลุมตลอดทั้งตัว เช่น *Paramecium*
- holotype** ฮอลโทไป์ ตัวอย่างมาตรฐาน ซึ่งใช้เป็นมาตรฐานสำหรับให้หน้าตัวอย่างที่พบใหม่มาเปรียบเทียบกับว่า จะเป็นชนิดเดียวกันหรือจะเป็นชนิดที่ไม่เคยพบมาก่อน

holozoic	ฮอโลโซอิก คล้ายสัตว์ ใช้ในแง่ของการกินอาหารคือ มีการกินสารประกอบอินทรีย์เข้าไปเพื่อการย่อยนำไปใช้สร้างพลังงาน แบบเดียวกับพวกสัตว์ทั่วไป
homeo-	ฮอมีโอ (Gr.homoios- เหมือน คล้ายคลึง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า เหมือน หรือคล้ายคลึง
homeostasis	ฮอมีโอสเทซิส (Gr.homoios + stasis - การยืน การอยู่กับที่) 1. ภาวะชารงดุล คือการทำให้มีสมดุลภายในร่างกาย 2. ภาวะที่ของเหลวภายในร่างกาย (เลือด น้ำเหลือง และของเหลวภายในเนื้อเยื่อ) มีความสัมพันธ์คงที่ทั้งทางด้านเคมีและฟิสิกส์
homeothermic	ฮอมีโอเทอร์มิก การที่มีอุณหภูมิของร่างกายคงที่คือ พวกสัตว์เลือดอุ่น syn : warm blooded, homeothermous
homicide	ฮอไมไซด์ (L.homo- คน + caedere - ตัด) 1. ฆาตกรรม 2. ฆาตกร
hominid	ฮอมีนிட (L.homo- คน + eidos- รูปร่าง) สัตว์พวกลิง อยู่ในวงศ์ Hominidae ซึ่งรวมทั้งพวกที่อยู่ในสกุล <i>Homo</i> ด้วย คือมนุษย์โบราณ (โครมัญยง) และมนุษย์ปัจจุบัน
homo-	ฮอโม- (Gr.homos - เหมือน คล้ายคลึง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า เหมือน หรือคล้ายคลึง
homocercal tail	ฮอโมเซอร์คัล เทล หางที่มีลักษณะสมมาตร หรือเกือบสมมาตร เป็นลักษณะของปลากระดูกแข็งส่วนใหญ่
homodont	ฮอโมดอนท์ การที่มีฟันทุกซี่ขนาดและรูปร่างอย่างเดียวกัน
homogametic	ฮอโมแกมีติก (Gr.homos + gamos- สมรส) การผลิตแกมีทเพียงชนิดเดียว หมายถึงโครโมโซมเพศในคน โครโมโซมในเพศหญิงคือ XX เป็นลักษณะเพศแบบฮอโมแกมีติกเพราะไข่ที่ผลิตขึ้นทุกใบมีโครโมโซมเพศเพียง X ชนิดเดียว
homogeneous	ฮอโมจีเนียส (Gr.homos + genes - เกิด) 1. เอกพันธุ์ คือมีโครงสร้างส่วนประกอบและธรรมชาติของแต่ละตัวเป็นอย่างเดียวกัน 2. เป็นเนื้อเดียวกัน คือมีส่วนประกอบที่ผสมกลมกลืนกันจนแยกด้วยตาเปล่าไม่ออกว่ามีอะไรเป็นส่วนประกอบบ้าง
homograft	ฮอโมกราฟท์ การติดเนื้อเยื่อหรือต่ออวัยวะของแต่ละตัว เข้าด้วยกันในสิ่งมีชีวิตที่เป็นชนิดเดียวกัน

- homoiothermous** สอมออิโอเทอร์มัส การมีอุณหภูมิของร่างกายคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอุณหภูมิของสภาพแวดล้อม ได้แก่ สัตว์เลือดอุ่น เช่น พวกนก และ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม syn: homeothermic comp: poikilothermous
- homologous** สอมอโลกัส (Gr.homos + logos- สัตว์ส่วน) การมีต้นกำเนิดและโครงสร้างพื้นฐานเหมือนกัน แต่ไม่จำเป็นต้องมีหน้าที่เหมือนกัน เช่น แขนของคน ขาหน้าของสุนัข และปีกของนก เป็นอวัยวะที่มีฮอมอโลกัสกันหรือมีกำเนิดคล้ายกัน
- homologous chromosome** สอมอโลกัส โครโมโซม คู่ของโครโมโซมที่มียีนที่เหมือนกันหรือคู่ของยีนในโครโมโซมแต่ละเส้นอยู่ที่ตำแหน่งที่ตรงกัน
- homology** สอมอโลยี สภาวะที่มีต้นกำเนิดและโครงสร้างที่เหมือนกัน
- homolysin** สอมอโลซิน (Gr.homos + lysis - การละลาย) สารในซีรัมที่มีคุณสมบัติทำลายเม็ดเลือดแดง syn: isolysin
- homomorphic** สอมอมอร์ฟิก (Gr.homos + morphos- รูปร่าง) 1. ลักษณะรูปร่างภายนอกคล้ายกัน แต่โครงสร้างภายในต่างกัน 2. การมีดอกที่สมบูรณ์เพียงชนิดเดียว
- homonomous** สอมอนอมัส (Gr.homos + nomos- กฎ) เกี่ยวข้องกับการมีข้อหรือปล้องที่เรียงลำดับกันและเหมือนกัน เช่น ปล้องของไส้เดือนดิน หรือนิ้วมือและนิ้วเท้าของคน
- homonymous** สอมอนนิมัส (Gr.homos + onyma- ชื่อ) มีชื่อพ้องกัน
 homonymous diplopia โรคเกี่ยวกับความผิดปกติของการมองเห็น โดยภาพของวัตถุที่อยู่ด้านใดด้านหนึ่งของตาจะมองเห็นด้วยดวงตาข้างนั้น กล่าวคือ วัตถุอยู่ทางด้านซ้ายจะมองเห็นด้วยดวงตาข้างซ้าย และวัตถุอยู่ทางด้านขวาก็จะเห็นด้วยดวงตาข้างขวา
- homonym** สอมอนิม อนุกรมวิธาน: สิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันที่ได้รับการตั้งชื่อจากแหล่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน อาจจะโดยวิธีการจัดหมวดหมู่ที่ต่างกันหรือด้วยการจัดหมวดหมู่ขึ้นมาใหม่เพื่อให้เหมาะสมถูกต้องยิ่งขึ้น
- homophil** สอมอฟิล (Gr.homos + philein- ชอบ) เกี่ยวข้องกับแอนติบอดีที่มีปฏิกริยาเฉพาะกันแอนติเจนที่ตรงกันเท่านั้น
- homophile** สอมอไฟล์ ดู homosexual

homoplastic	ฮ่อมอพลาสติก (Gr.homos + plassein- สร้างขึ้นเป็นรูปร่าง) มีรูปร่างและโครงสร้างเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน
homoplasty	ฮ่อมอพลาสที การสร้างเนื้อเยื่อขึ้นมาใหม่แทนเนื้อเยื่อเก่าที่ได้รับอันตราย โดยเนื้อเยื่อที่สร้างขึ้นใหม่นั้นมาจากเนื้อเยื่อชนิดเดียวกันกับที่ได้รับอันตราย
homopteran	ฮ่อมอปเทราน แมลงดูดเลือดในอันดับ Homoptera มีมากชนิด อยู่ในกลุ่มแมลงพวกจิ้งหรีดเรไร(cicada) พวกต๊กแตนใบไม้(leafhopper) พวกเพลี้ยอ่อน(aphid) และพวก scale insect
Homo sapiens	ฮ่อมอ เซเปียนส์ (L.homo-มนุษย์ + sapiens- ฉลาด หลักแหลม) มนุษย์ยุคปัจจุบันซึ่งมีมากมายหลายเผ่าพันธุ์
homosexual	ฮ่อมอเซกซวล (Gr.homos-เหมือนกัน + L.sexus- เพศ) 1. รักร่วมเพศ หมายถึงบุคคลที่มีความรักหรือความชอบเฉพาะเพศเดียวกันกับตน นิยมใช้กับเพศชาย ดู lesbian 2. เกี่ยวข้องกับความชอบหรือความเสนาหาในเพศเดียวกัน ดู asexual, heterosexual
homosexuality	ฮ่อมอเซกซวลลิตี้ สภาวะที่บุคคลเพศเดียวกันเกิดความรักหรือชอบพอ
homothermal	ฮ่อมอเทอร์มัล (Gr.homos - เหมือนกัน + therme - ความร้อน) สภาวะที่อุณหภูมิของร่างกายถูกควบคุมให้อยู่ในระดับคงที่โดยไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอุณหภูมิของสภาวะแวดล้อมภายนอก syn: warm-blooded
homotype	ฮ่อมอไทป์ (Gr.homos + typos- แบบ ชนิด) อวัยวะ หรือส่วนของอวัยวะชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีรูปร่างหรือหน้าที่คล้ายคลึงกับอวัยวะอีกชนิดหนึ่ง เช่นอวัยวะที่มีลักษณะและการทำงานเป็นคู่
homozygote	ฮ่อมอไซโกต สิ่งมีชีวิตแต่ละตัวที่เจริญมาจากแกมัทแต่ละตัวที่เหมือนกัน โดยต่างก็มีคู่ของยีนควบคุมลักษณะที่เหมือนกันติดมาด้วย
homozygous	ฮ่อมอไซกัส 1. ผลิตโดยแกมัทที่คล้ายคลึงกัน 2. พันธุ์แท้ 3. สิ่งมีชีวิตที่เซลล์สืบพันธุ์ทุกเซลล์มียีนที่เหมือนกัน อันเป็นผลเนื่องมาจากการผสมพันธุ์ภายในสายพันธุ์เดียวกัน เช่นมาจากการผสมพันธุ์ของกลุ่มที่มียีน AA และ aa ดังนั้นแกมัทไม่ว่าจะเป็นอสุจิหรือไข่จะมีลักษณะถ่ายทอดทางพันธุกรรมของยีนสองคู่เหมือนกันทุกแกมัท
homunculus	ฮ่อมันคิวลัส (L. มนุษย์ย่อส่วน) ลักษณะแคระ ทุกส่วนของร่างกายที่แคระนั้นได้สัดส่วนกัน จึงมีลักษณะคล้ายย่อส่วนของร่างกายให้เล็กลง

honey	<p>ฮันนี่ น้ำผึ้ง เป็นสารชั้นหนืดที่แมลงในกลุ่มผึ้งผลิตขึ้นมาโดยรวบรวมจากน้ำหวานของดอกไม้แล้วเก็บไว้ในถุงน้ำผึ้ง (honey sac) ของตัวแมลง ต่อจากนั้นจึงนำมาเก็บไว้ในรังผึ้งเพื่อใช้เป็นอาหารของตัวอ่อน สีและกลิ่นของน้ำผึ้งขึ้นอยู่กับน้ำหวานที่ผึ้งดูดมาจากชนิดของดอกไม้ มนุษย์รู้จักนำน้ำผึ้งมาเป็นอาหารตั้งแต่สมัยโบราณ ส่วนประกอบหลักของน้ำผึ้งคือน้ำตาลเลวูโลส (levulose) และเดกซ์โทรส (dextrose)</p>
honey ant	<p>ฮันนี่ แอนท์ มดในสกุล <i>Myrmecocystus</i> ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตแห้งแล้ง กลุ่มมดงานของมดพวกนี้สามารถสร้างก้อนน้ำผึ้ง (replete) ภายในมีน้ำผึ้งเพื่อใช้สำหรับเป็นอาหารสะสมภายในรัง</p>
honey bee	<p>ฮันนี่ บี ผึ้งเป็นแมลงกลุ่มหนึ่งในอันดับ Hymenoptera ที่สามารถผลิตน้ำผึ้งได้ อยู่ในสกุล <i>Apis</i> เป็นแมลงอยู่ในพวกสัตว์สังคม คือมีการแบ่งชั้นและหน้าที่การทำงานภายในรังเดียวกัน มีหลายชนิด</p>
honey buzzard	<p>ฮันนี่ บัซซาร์ด เหยี่ยวในวงศ์ Accipitridae เช่น soaring hawk (<i>Pernis apivorus</i>) ในไทยพบเพียงชนิดเดียวคือ เหยี่ยวผึ้ง (<i>Pernis ptilorhynchus</i>)</p>
honeycomb	<p>ฮันนี่ โคมบี้ 1. โครงสร้างทำด้วยขี้ผึ้งภายในรังผึ้ง ลักษณะเป็นห้องหกเหลี่ยมที่มีผนังร่วมกันต่อเป็นแผง ใช้เก็บเกสรดอกไม้และน้ำผึ้งรวมทั้งเป็นที่อาศัยของตัวอ่อนด้วย 2. ผนังของกระเพาะอาหารส่วนที่สองคือ reticulum ของสัตว์เคี้ยวเอื้อง</p>
honey dew	<p>ฮันนี่ ดิว 1. สารที่ขับถ่ายจากทวารหนักของพวกเพลี้ยอ่อน ซึ่งมดและแมลงบางชนิดมาดูดกินเป็นอาหาร 2. สารชั้นเหนียวที่ขับออกมาโดยพืชบริเวณที่ถูกเจาะไชโดยแมลง หรือเกิดโรคโดยเชื้อรา</p>
honey eater	<p>ฮันนี่ ฮีเทอร์ นกคูดน้ำหวานจากดอกไม้ อยู่ในวงศ์ Meliphagidae เช่น นกคูดน้ำหวานของออสเตรเลีย (<i>Zanthomiza phrygia</i>)</p>
honey pot	<p>ฮันนี่ พอท ก้อนน้ำผึ้ง ดู honey ant</p>
honey stomach	<p>ฮันนี่ สทอมัก คือถุงน้ำผึ้ง เป็นส่วนหนึ่งของหลอดอาหารที่โป่งออกทำหน้าที่เก็บน้ำหวานจากดอกไม้แล้วเปลี่ยนให้เป็นน้ำผึ้งพบในแมลงพวกผึ้ง ถ้าเป็นสัตว์ชนิดอื่นบริเวณที่พองออกนี้เรียกว่า กระเพาะพักอาหาร</p>
hood	<p>ฮูด 1. สัตว: (1) โครงสร้างเคลื่อนที่ยึดหยุ่นได้ที่คลุมอยู่บนส่วนหัวและคอ พบในพวกสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง เช่น arrow worm และในพวก lancelet (2) บริเวณส่วนคอที่แผ่ออกไปของงูเห่า ในลักษณะที่</p>

- เรียกว่า แผ่แม่เบี้ย (3) ส่วนที่อยู่บนหัวของนก เช่น กระจุกขน (crest) 2. พฤษ: กลีบดอกที่มีโครงสร้างคล้ายถุงคลุมศีรษะ
- hooded** ชูเศศ 1. มีโครงสร้างคล้ายถุงคลุมศีรษะ syn: cucullate 2. ปีกชี้: มีขนบนหัวที่ลักษณะของขนต่างจากขนที่ปกคลุมลำตัว
- hoof (pl. hooves, hoofs)** ชูฟ 1. กีบ โครงสร้างคล้ายเขาสัตว์รูปโค้งที่คลุมส่วนปลายนิ้วสัตว์พวกสัตว์กีบ 2. บริเวณส่วนเท้าทั้งหมดของม้าและสัตว์ลักษณะคล้ายคลึงกับม้า เช่น ลา ฝ่อ ม้าลาย
- hoofed mammals** ชูฟด์ แมมมัลส์ สัตว์กีบ ได้แก่สัตว์ที่มีกีบเดี่ยวในอันดับ Perissodactyla เช่น ม้า ม้าลาย สมเสร็จ แรด และสัตว์ที่มีกีบคู่ในอันดับ Artiodactyla เช่น วัว คลาย แพะ แกะ กวาง syn: ungulates
- hook** ชูค (AS.hok - มุม) เครื่องมือลักษณะโค้งงอ เช่น blunt hook เป็นเครื่องมือช่วยในการทำคลอด
- hooklet** ชูคเล็ก โครงสร้างงอเป็นขอขนาดเล็กโดยเฉพาะส่วนที่เรียกว่า barbicel ของขนนก
- hook worm** ชูค เวิร์ม พยาธิปากขอ หนอนปรสิตเนมาโทดของคนและสัตว์อยู่ในวงศ์ Strongyloidae เช่น พยาธิปากขอในลำไส้ของคน (*Ancylostoma duodenale* และ *Necator americanus*)
- hoolock** ชูลอค ชนิดหนึ่ง (*Hylobates hoolock*)
- hopper** ฮอปเปอร์ แมลงในอันดับ Homoptera เช่น ต๊กแตนใบไม้ plant-hopper, treehopper และแมลงในอันดับ Orthoptera เช่น ต๊กแตน ลักษณะเด่นของแมลงในกลุ่มนี้คือมีขาหลังยาวแข็งแรง กระโดดได้ไกล
- hordeolum** ฮอร์ดิวอลัม (L.-เม็ดข้าวบาเลย์) การอักเสบของต่อมไขมันที่เปลือกตา
- hormone** ฮอร์โมน (Gr.hormon- กระตุ่น) 1. สัตว: สารที่สร้างขึ้นโดยเนื้อเยื่อภายในอวัยวะ หรือต่อมไร้ท่อ แล้วถูกส่งออกไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผ่านทางระบบหมุนเวียนกระแสโลหิต ฮอร์โมนแต่ละชนิดมีผลเฉพาะเจาะจงกับเนื้อเยื่อและอวัยวะเป้าหมาย โดยขึ้นอยู่กับชนิดและหน้าที่ของฮอร์โมน ฮอร์โมนส่วนใหญ่เป็นโปรตีนหรือสเตอรอยด์ ดู endocrine gland 2. พฤษ: สารที่ผลิตขึ้นบริเวณใดบริเวณหนึ่งของพืช แม้จะมีปริมาณน้อยแต่ก็มีผลกระทบท่อส่วนอื่นของพืชด้วย

- horn** สฮอร์น 1. สัตว์: (1) เขาสัตว์ โครงสร้างแข็งยื่นยาวออกไปจากส่วนหัวของสัตว์มีกระดูกสันหลังหลายชนิด เพื่อใช้ข่มขู่หรือป้องกันศัตรู เขาสัตว์มีหลายแบบ คือ แบบข้างในกลวง เช่น เขาของพวกสัตว์กีบแบบข้างในมีรูพรุนของพวกสัตว์คล้ายกวาง แบบแตกกิ่งก้านสาขาของสัตว์พวกกวาง และแบบที่มีเส้นใยเคราทินของพวกแรด (2) โครงสร้างที่ยื่นออกไปจากส่วนบนของหัวหรืออวัยวะ มีลักษณะคล้ายเขาสัตว์ เช่น โหนกของพวกนก หรือ dorsal และ ventral horn ของไขสันหลัง (3) สารแข็งเหนียวที่มีเคราทินเป็นส่วนประกอบหลัก อาจอยู่ในรูปแบบคล้ายเขาสัตว์ กีบ กรงเล็บ หรือเล็บ 2. พืช: รยางค์ที่มีลักษณะคล้ายเขาสัตว์
- hornbill** สฮอร์นบิลล์ นกเขตร้อนชั้น วงศ์ Bucerotidae ลักษณะเด่นของนกพวกนี้คือมีจะงอยปากใหญ่และแข็งแรงมาก เช่น นกเงือกหัวแรด (rhinoceros hornbill - *Buceros rhinoceros*) นกแก๊ก (oriental pied-hornbill - *Anthracoceros albirostris*) นกกก (great hornbill - *Buceros bicornis*) และนกขันทิน (helmeted hornbill - *Rhinoplax vigil*)
- horn toad** สฮอร์นโทด *Phrynosoma cornutum* กิ้งก่าอิกัวนา กินแมลงเป็นอาหาร อาศัยอยู่ในแถบแห้งแล้งของทวีปอเมริกาใต้ทางทิศตะวันตก
- hornet** สฮอร์เนท แมลงในวงศ์ Vespidae เป็นพวกแมลงปีกบาง (hymenopteran) ที่มีการจัดหน้าที่การทำงานทำนองเดียวกับพวกผึ้ง ลักษณะโดยทั่วไปตัวใหญ่และดุร้ายกว่าพวกผึ้ง ได้แก่พวกแตนชนิดต่าง ๆ เช่น bald-faced hornet (*Vespula maculata*)
- horn fly** สฮอร์น ฟลาย *Siphona irritans* เป็นแมลงสองปีกที่เป็นศัตรูร้ายของปศุสัตว์
- horntail** สฮอร์นเทล แมลงในวงศ์ Siricidae เป็นแมลงปีกบางขนาดใหญ่ เช่น *Tremex colomba* ตัวอ่อนของแมลงชนิดนี้เจาะเข้าไปกินเนื้อไม้ของพืชยืนต้นที่ให้ร่มเงา จนเป็นโพรงใหญ่พอที่จะเห็นกแก้วเข้าไปทำรัง
- horn worm** สฮอร์น เวิร์ม ตัวอ่อนของสฟิงค์มอธ ลักษณะเด่นคือมีหนามแหลมยื่นออกไปจากปล้องที่ 8 ของปล้องส่วนท้อง
- horse** สฮอร์ส 1. ม้า สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ กินพืชเป็นอาหาร เต้ามีกีบเดี่ยว แห้ง ชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Equus caballus* (วงศ์ Equidae)

- เดิมเป็นสัตว์ป่านำมาเลี้ยงเป็นสัตว์บ้านเพื่อใช้งานและการกีฬาตั้งแต่สมัยโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ 2. ม้าเพศผู้ 3. ม้าเพศผู้ถูกตอน
- horsefly** ฮอร์สฟลาย แมลงสองปีกดูดเลือดขนาดใหญ่ อยู่ในสกุล *Tabanus* วงศ์ Tabanidae เป็นแมลงศัตรูที่ร้ายแรงของสัตว์พวกม้า เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า gadfly
- horsehair worm** ฮอร์สแฮร์ เวิร์ม หนอนตัวกลมเล็กยาว อยู่ในไฟลัม Nematomorpha เช่นสกุล Gordius ที่ตัวเจริญเต็มวัยหากินอิสระ แต่ระยะตัวอ่อนเป็นปรสิตของสัตว์ขาปล้อง ชื่ออื่นคือ hairworm หรือ hair snake
- horseshoe crab** ฮอร์สชู แครบ ดู king crab
- host** โฮสต์ (L.hospes - คนแปลกหน้า) 1. ตัวให้อาศัย หรือตัวถูกเบียน คือสิ่งมีชีวิตที่ยอมให้สิ่งมีชีวิตอื่นอาศัยเกาะดูดเอาอาหารออกไปจากร่างกาย 2. สิ่งมีชีวิตที่รับการแปะติดเนื้อเยื่อหรืออวัยวะในระเบียบวิชี การปลูกถ่ายอวัยวะ 3. ศัพท: คู่แฝดที่ล่าตัวติดกัน โดยที่เป็นหนึ่งในคู่แฝดที่มีขนาดใหญ่กว่าและการเจริญของอวัยวะเป็นปกติมากกว่า
- house fly** เฮาส์ ฟลาย แมลงวัน (*Muaca domestica*) อยู่ในวงศ์ Muscidae เป็นแมลงสองปีกที่เป็นศัตรูต่อคนและสัตว์ ทำให้เกิดโรคและนำโรคได้หลายชนิด
- hover fly** เฮาเวอร์ ฟลาย แมลงสองปีกวงศ์ Syrphidae ขณะบินหาอาหารซึ่งได้แก่เกสรดอกไม้จะทำเสียงหึ่ง ๆ ชื่ออื่น คือ syrphid หรือ flower fly
- Howell-Jolly bodies** เฮาเวลล์-จอลลี บอดี้ส์ (William H. Howell นักสรีรวิทยาชาวอเมริกัน 1860-1945 : Justin Jolly นักภูมิพยาธิวิทยาชาวฝรั่งเศส 1870-1953) แกรณรูปร่างกลมในสไลด์เม็ดเลือดแดงที่ย้อมสีแล้วและนำมาตรวจดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ ครั้งแรกเข้าใจผิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของนิวเคลียส เฮาเวลล์-จอลลี บอดี้ส์ พบในผู้ป่วยที่ไม่มีม้ามมาแต่กำเนิดหรือในผู้ที่ถูกผ่าตัดเอาม้ามออก นอกจากนี้ยังพบในผู้ป่วยโรคโลหิตจางชนิดต่าง ๆ ด้วย เช่น hemolytic anemia, pernicious anemia, thalassemia และมะเร็งของเม็ดเลือดขาว
- howling monkey** เฮาลิง มังคิ ลิงในสกุล *Alouatta* เป็นลิงประจำถิ่นของอเมริกากลางและอเมริกาใต้ ลักษณะพิเศษของลิงชนิดนี้คือ ส่งเสียง

- หอน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า howler
- Hr.factors เอชอาร์แฟกเตอร์ โครงสร้างที่อยู่บนผิวของเยื่อหุ้มเซลล์เม็ดเลือดแดง ประกอบด้วย Hr antigens และ Hr agglutinogens ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยา Hr antiserum เป็นกลุ่มปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยของเลือดมนุษย์ คือ Hr¹, Hr² และ Hr₀ ปัจจัยในเลือดเหล่านี้มีความสำคัญในการพยากรณ์เลือด สตรีครรภ์ที่ได้รับเลือดที่มี Hr⁻ จะทำให้ทารกในครรภ์ได้รับอันตราย เกิดอาการโลหิตเป็นพิษ (erythroblastosis fetalis) ขึ้นทำนองเดียวกับเมื่อได้รับเลือดที่มี Rh⁻
- huia ฮิวอียา ดู wattle bird
- human ฮิวแมน (L.humanus- มนุษย์) เป็นของ หรือเกี่ยวข้องกับ หรือสัมพันธ์กับมนุษย์ (Homo sapiens)
- humble-bee ฮิมเบิลบี คือ bumble bee
- humeral ฮิวเมอร์ล (L.humerus - แขนส่วนบน) 1. เกี่ยวข้องกับ humerus หรือบริเวณไหล่ 2. กิฎะ: เกี่ยวข้องกับส่วนฐานด้านหน้าของปีก หรือส่วนที่เป็นมุมด้านข้างของ pronotum
- humerus ฮิวเมอร์ส ในมนุษย์ คือ กระดูกแขนท่อนบนซึ่งอยู่ระหว่างหัวไหล่และข้อศอก ในสัตว์มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ คือกระดูกท่อนแรกของขาหน้า หรือของปีกนก
- humming bird ฮัมมิง เบิร์ด นกขนาดเล็กมาก โดยทั่วไปเล็กกว่านกกะจิบ นกกระเจาบ อยู่ในวงศ์ Trochilidae ลักษณะเด่นคือ บินได้รวดเร็ว จะงอยปากยาวคล้ายเข็ม และมีลิ้นยาวเพื่อยื่นออกไปดูดน้ำหวานจากดอกไม้ชนิดสีสดเป็นเงามีหลายชนิดเช่น ฮัมมิงเบิร์ดคอสีทับทิม (Archilochus colularis) เป็นนกประจำถิ่นแถบอเมริกากลาง ไม่มีในประเทศไทย
- hummingbird moth ฮัมมิงเบิร์ด มอท คือผีเสื้อกลางคืน hawkmoth.
- humor ฮิวเมอร์ (L.humor - ของเหลว) 1. ของเหลว หรือสารกึ่งของเหลวที่มีอยู่ในร่างกาย 2. ในทางการแพทย์โบราณหมายถึงของเหลว 3. ชนิดที่เชื่อว่าเป็นส่วนประกอบของร่างกายคือเลือด น้ำในช่องระบบหายใจ (phlegm) น้ำดีสีดำ และน้ำดีสีเหลือง
- aqueous humor ของเหลวใสในช่องหน้าและช่องหลังของลูกตา

- vitreous humor สารกึ่งของเหลวใส อยู่ในช่องระหว่างเลนส์และจอตา
- humpback** ฮัมพ์แบค 1. คนหลังค่อม syn: kyphosis 2. การโค้งงอของกระดูกสันหลังจนทำให้มีลักษณะคล้ายกับมีก้อนหรือปุ่มอยู่บนสันหลัง 3. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมพวกปลาวาฬสกุล *Megaptera* หรือ rorqual whale
- humus** ฮิวมัส วัตถุสีเข้มที่ปนอยู่ในดิน มีส่วนประกอบหลักเป็นสารอินทรีย์
- hutia** ฮิวเทีย สัตว์ฟันแทะสกุล *Geocapromys* เป็นสัตว์ประจำถิ่นของหมู่เกาะอินเดียตะวันตก มีวิวัฒนาการใกล้เคียงกับ เม่น
- hutia-conga** ฮิวเทีย-คองกา *Capromys pilorides* สัตว์ฟันแทะอาศัยอยู่บนต้นไม้ หากินกลางคืน มีถิ่นกำเนิดในคิวบา
- hyaline** ไฮอะลีน (Gr. hyalos - แก้ว) ลักษณะคล้ายแก้ว โปร่งแสง หรือ โปร่งใส
- hyaline cartilage** ไฮอะลีน คาร์ทิลเลจ กระดูกอ่อนชนิดหนึ่ง มีเมทริกซ์โปร่งใสเป็นเนื้อเดียวกัน พบที่ผนังกันช่องจมูก หลอดลม และส่วนที่คลุมข้อของกระดูก
- hyaloplasm** ไฮอะโพลลาซึม (Gr. hyalos- แก้ว + plasma- สิ่งที่ถูกสร้างขึ้น) สารพื้นฐานที่เป็นของเหลวใสของโพรโทพลาซึม เพื่อให้อินคลูชันและเซลล์ออร์แกเนลล์ห้อยแขวนอยู่ในเซลล์ได้ syn: hyalomitome, hyalotome
- hybrid** ไฮบริด (L. hybrida- พันธุ์ผสม) 1. ลูกผสม ที่เกิดจากการผสมแกมัทที่มียีนต่างกันตั้งแต่หนึ่งยีนขึ้นไป 2. ลูกผสม ที่เกิดจากการผสมข้ามพันธุ์ คือเกิดจากพ่อแม่ที่ต่างพรรณ ต่างเชื้อชาติหรือต่างชนิด
- hybridization** ไฮบริไดเซชัน กระบวนการผลิตลูกผสม syn: cross-breeding, cross-pollination, interbreeding
- hybrid vigor** ไฮบริด ไวเกอร์ ลักษณะเด่นของพันธุ์ผสมที่ดีกว่าสายพันธุ์เดิม อันเป็นผลเนื่องมาจากการผสมข้ามสายพันธุ์ เช่น ขนาดใหญ่ ให้ลูกหรือผลดกขึ้น แข็งแรงต้านทานโรคดีขึ้น syn: heterosis
- hydatid** ไฮดาทิด (Gr. hydatid - ถุงน้ำ) 1. ซิสต์ที่ถูกสร้างขึ้นในเนื้อเยื่อ โดยเฉพาะในตับเป็นผลเนื่องมาจากมีตัวอ่อนของดีดส์นิช (*Echinococcus granulosus*) เข้าไปเป็นปรสิต ซิสต์จะค่อย ๆ

เจริญและมีขนาดใหญ่ขึ้นพร้อม ๆ กับภายในถุงมีการเพิ่มจำนวนสโค-
เลอกรี ถ้าไม่ได้รับการรักษา ซีสต์จะมีอายุอยู่ได้นานนับปี 2. โครง
สร้างที่ตกค้างอยู่ของคัพภ เป็นซีสต์ขนาดเล็ก

- hydatid worm** ไส้ตาทิด เวิร์ม *Echinococcus granulosus* พยาธิตัวตืดขนาดเล็ก มีเพียง 4 ปล้อง เป็นปรสิตอยู่ในระบบทางเดินอาหารของสุนัข
แมว และสัตว์กินเนื้ออื่น ๆ มนุษย์ สัตว์เลี้ยง และสัตว์ป่า บางชนิดเป็น
โฮสต์บังเอิญ เมื่อติดเชื้อพยาธิชนิดนี้ตัวอ่อนจะเจริญอยู่ในเนื้อเยื่อเกิด
เป็นไส้ตาทิดซีสต์
- hydra** ไฮดรา สัตว์พวกไฮโดรซัวที่เกาะยึดอยู่กับซิปสเตอร์ท อาศัยอยู่ในน้ำจืด
อยู่ในสกุล *Hydra* และ *Chlorohydra*
- hydranth** ไฮแดรนต์ 1. โคลอนีของสัตว์พวกแมงกระพุนที่มีพอลิรูปร่างคล้าย
ไฮดราทำหน้าที่กินอาหาร 2. ส่วนปลายทางด้านปากของพอลิรูพวก
ไฮโดรซัวที่มีรูปร่างแจกันทรงสูง ปลายสุดเป็นช่องปากที่ล้อมรอบด้วย
หนวดจับ
- hydrach succession** ไฮเดราร์ค ซัคเซสชัน การเปลี่ยนแปลงแทนที่ของระบบนิเวศ
ทางน้ำ โดยที่กลุ่มสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์มีการเปลี่ยนแปลงแทนที่ต่อ
เนื่องสัมพันธ์กัน จนทำให้สระน้ำหรือทะเลสาบต้น เขินขึ้นจนเป็นระบบ
นิเวศทางบก
- hydration** ไฮเดรชัน (Gr. hydor- น้ำ) กระบวนการที่สารมีพันธะกับน้ำจนเกิด
สภาวะชุ่มน้ำ (hydrated)
- hydratuba** ไฮเดรทิวบา พอลิรูขนาดเล็กของพวกแมงกระพุน ซึ่งเจริญมาจากตัว
อ่อนระยะแพลนิวลา ตามขั้นตอนการเจริญในวงชีวิตของพวกสัตว์พวก
สคิโฟซัว
- hydro-** ไฮดรอ - (Gr. hydor- น้ำ) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า
น้ำ หรือเกี่ยวข้องกับน้ำ หรือธาตุไฮโดรเจน
- hydrobiology** ไฮดรอไบออโลยี อุกทชีววิทยา วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาสิ่งมีชีวิต
ที่อาศัยอยู่ในน้ำ
- hydrocaulus** ไฮดรอคอลัส แกนหลักในโคลอนีของพวกไฮโดรซัว
- hydrocele** ไฮโดรซีล (Gr. hydor- น้ำ + kele- ก้อนเนื้อออก) 1. การที่มี
ของเหลวใสมาสะสมอยู่ภายในโพรงของโครงสร้างคล้ายถุงโดยเฉพาะ
ในส่วน tunica vaginalis ของอัณฑะ 2. เนื้อเยื่อชนิดถุงน้ำของ

อัญหะหรือบริเวณใกล้เคียง

- hydrocladium** ไฮดรอคเลเดียม แขนงของไฮดรอคอลัส
- hydroecium** ไฮดรออีเซียม โครงสร้างมีปลอกหุ้มที่ยื่นออกไปจากส่วนรูปทรงระฆังของสัตว์พวก siphonophore
- hydrofuse hair-pile** ไฮดรอฟิวส์ แฮร์-ไพล์ ขนาดเล็กรวมเป็นกระจุก พบในแมลงที่อาศัยอยู่ในน้ำ เมื่อแมลงดำน้ำกระจุกชนจะทำให้เกิดเป็นโพรงอากาศ ทำให้แมลงสามารถใช้อากาศในโพรงเพื่อหายใจได้
- hydrocephalus** ไฮดรอเซฟาลัส (Gr. hydor- น้ำ + kephale- หัว) การสะสมของเหลวในโพรงสมองเป็นผลเนื่องมาจากระบบหมุนเวียนเลือดสู่สมองถูกรบกวนด้วยหลายสาเหตุ มักเกิดขึ้นในเด็กในรายที่มีอาการมากจะทำให้ศีรษะบวมโต หน้าบิดเบี้ยวดูเล็กกลง ตาเฉียงและจมลูก ถ้าเกิดขึ้นในผู้ใหญ่จะมีอาการปวดศีรษะมาก อาเจียน ประสาทเสื่อม จิตใจไม่ปกติ
- hydroid** ไฮดรอยด์ 1. สัตว์พวกแมงกะพรุนที่มีรูปร่างแบบพอลิปล้ายไฮดรา 2. พอลิป 3. สัตว์ที่อยู่ในชั้น Hydrozoa
- hydrolase** ไฮดรอลเอส เอนไซม์ที่ทำหน้าที่เร่งปฏิกิริยาการแยกสลายด้วยน้ำ
- hydrology** ไฮดรอลอจี (Gr. hydor- น้ำ + logos- วิทยาศาสตร์) อุตกวิทยา วิทยาศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาเรื่องของน้ำ ทั้งกายภาพและชีวภาพ
- hydrolysis** ไฮดรอลิซิส (Gr. hydor- น้ำ + lysis- การสลาย) 1. การแยกสลายด้วยน้ำ เป็นปฏิกิริยาที่สารประกอบทำปฏิกิริยากับน้ำแล้วแตกออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งนั้นมีปฏิกิริยากับ H ไอออน อีกส่วนหนึ่งมีปฏิกิริยากับ OH ไอออน เช่น ปฏิกิริยาการย่อยอาหาร 2. ปฏิกิริยาที่มีน้ำเป็นตัวทำปฏิกิริยา
- hydromedusa** ไฮดรอเมดูซา ระยะ craspedote เมดูซาของสัตว์พวกไฮโดรซัว เป็นระยะที่ว่ายน้ำเป็นอิสระไม่เกาะติดอยู่กับซิปสเตอร์ก
- hydrophilic** ไฮดรอฟิลิก (Gr. hydor- น้ำ + philein- ชอบ) ชอบน้ำ หรือ อุ่มน้ำ สามารถมีพันธะกับน้ำได้ดี
- hydrophilous** ไฮดรอฟิลัส 1. ชอบที่ชื้น หรือถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นน้ำ 2. การผสมเกสรโดยต้องมีน้ำช่วย
- hydrophobia** ไฮดรอฟเบีย (Gr. hydor- น้ำ + phobos- กลัว + ia- สภาวะ) 1. โรคกลัวน้ำ และใช้เป็นชื่อสามัญสำหรับไวรัสโรคกลัวน้ำ (rabies) syn: lyssa 2. อาการกลัวน้ำ

- hydrophyte** ไฮดรอฟไฟท์ พืชที่ขึ้นอยู่ในน้ำ หรือถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความชื้นสูง
- hydroponics** ไฮดรอปอนิกส์ การปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน แต่ให้รากพืชแช่อยู่ในสารละลายแร่ธาตุที่จำเป็นต่อการเจริญของพืช
- hydrops, hydropsy** ไฮดรอปส์, ไฮดรอปซี (Gr.) การบวมน้ำ
- hydrorhiza** ไฮดรอรไรซา โคโลนีของสัตว์พวกไฮโดรซัวเมื่อยึดติดกับขั้วสเตรทจะแผ่ชอกซอนออกไปคล้ายรากของพืช
- hydrosere** ไฮดรอเซียร์ ขั้นตอนที่อยู่ในน้ำของการเปลี่ยนแปลงแทนที่ของระบบนิเวศในน้ำ เพื่อพัฒนาไปสู่ขั้นตอนของระบบนิเวศบนบก พืชที่อยู่ในขั้นตอนไฮดรอเซียร์เริ่มต้นจากพืชใต้น้ำ และ/หรือพืชลอยน้ำ ต่อมาจะถูกแทนที่ด้วยพืชโผล่พ้นน้ำ (มีรากอยู่ในดินใต้น้ำ) แล้วถูกเปลี่ยนแปลงแทนที่ด้วยพืชทรงพุ่มที่ขึ้นในที่ชื้น และขั้นตอนสุดท้ายเมื่อต้นเขินมากขึ้น จะถูกเปลี่ยนแปลงแทนที่ด้วยพืชยืนต้นที่ขึ้นได้ในป่าพรุ ดู hydrach succession
- hydrosphere** ไฮดรอสเฟียร์ อุกกาศ พื้นผิวโลกส่วนที่เป็นน้ำ ได้แก่ มหาสมุทร ทะเล ทะเลสาบ บึง บ่อ แม่น้ำลำธาร น้ำใต้ดิน และอาจรวมความชื้นในบรรยากาศเข้าไปด้วย
- hydrostatic** ไฮดรอสเทติก (Gr. hydor- น้ำ + statiko - การตั้ง หรือยืน) เกี่ยวข้องกับแรงดันของของเหลวในสภาวะสมดุล
- hydrostatic organ** ไฮดรอสเทติก ออร์แกน อวัยวะ หรือโครงสร้างที่ทำหน้าที่คงความสมดุลของร่างกายกับน้ำล้อมรอบ เช่น ถุงลมในปลา
- hydrostatic pressure** ไฮดรอสเทติก เพรสเชอร์ ความดันอุทกสถิต แรงดันของน้ำที่อยู่รอบสิ่งของที่แขวนลอยอยู่ในน้ำ และทำให้สิ่งของนั้นอยู่ในสภาวะสมดุล
- hydrotaxis** ไฮดรอทกซิส (Gr. hydor- น้ำ + taxis- การจัดตัว) ปฏิกริยาตอบสนองต่อความชื้นของเซลล์หรือของสิ่งมีชีวิต โดยอาจจะเคลื่อนเข้าหา หรือถอยออก
- hydrotheca** ไฮดรอทีกา โครงสร้างทรงแฉกกันโปร่งใสที่หุ้มพอลิปของโคโลนีสัตว์พวกแมงกระพรุน
- hydrotropism** ไฮโดรทรอปิซึม (Gr. hydor- น้ำ + trope- การหมุนกลับ) การเจริญของพืชที่ตอบสนองต่อความชื้น หรือน้ำ อาจเจริญเข้าหา หรือถอยห่างออก

- hydrozoan** ไฮโดรซัวน กลุ่มหนึ่งของพวกแมงกระพรุน อยู่ในชั้น Hydrozoa ส่วนใหญ่มีรูปร่างแบบพอลิปลอยด์อยู่เดี่ยว เช่น ไฮดรา หรืออยู่รวมกันเป็นโคโลนี เช่น *Obelia* และแมงกระพรุนไฟ มีน้อยชนิดที่มีรูปร่างแบบเมดูซ่า เช่น *Gonionemus*
- hydruria** ไฮดรูเลีย (Gr. hydor- น้ำ + ouron- ปัสสาวะ) อาการเบาจืดหรือปัสสาวะมาก โดยทั่วไปสิ่งขับถ่ายที่มีอยู่ในปัสสาวะอยู่ในสภาพปกติ
- hyena** ไฮยีนา สัตว์กินเนื้อลักษณะคล้ายสุนัข ขนาดใหญ่ หากินกลางคืนเป็นฝูงปกติชอบกินซากสัตว์ ออกล่าเหยื่อในบางครั้งในกรณีอาหารขาดแคลน อยู่ในวงศ์ Hyaenidae เช่น ไฮยีนาหลายแห่งแอฟริกา (*Hyaena Hyena*) และพวกหมาในในเอเชียใต้
- hygiene** ไฮยีน (Gr. hygieinos- เต็มไปด้วยสุขภาพ) สุขศาสตร์ สุขอนามัย คือการศึกษาเรื่องสุขภาพและวิธีการบำรุงรักษาสุขภาพให้ดีอยู่ตลอดเวลา
- hygro-** ไฮกรอส (Gr. hygros- ความชื้น) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ความชื้น หรือเกี่ยวข้องกับความชื้น
- hygrometer** ไฮกรอมิเตอร์ มาตรวัดความชื้นสัมพัทธ์ เป็นเครื่องมือใช้วัดความชื้นในอากาศ
- hyla** ไฮลา โครงสร้างที่ยื่นออกไปจากด้านข้างของสมองส่วน aquaeductus cerebri syn: paraqueduct
- hylo-** ไฮลอส (Gr. hyle- วัสดุ) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า วัสดุ หรือวัตถุ
- hylophagous** ไฮลอสเฟกัส (Gr. hyle- วัสดุ + phagos- กิน) กินเนื้อไม้เป็นอาหาร syn: xylophagous
- hylotomous** ไฮลอสโทมัส การตัดไม้ หมายถึงแมลงที่กินเนื้อไม้
- hymen** ไฮเมน (Gr.- เยื่อบาง) เยื่อพรหมจารีย์ เป็นเยื่อบางขุ่มด้วยน้ำเมือก พับซ้อนปิดบางส่วนของช่องคลอด
- hymenolepis** ไฮเมนอเลพิส (Gr.- เยื่อบาง + lepis- เปลือกหนา) ชื่อสกุลของหนอนตัวแบน เป็นปรสิตในนกและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น *Hymenolepis nana* เป็นปรสิตอยู่ในลำไส้ของหนูและมนุษย์ ยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร ต่างจากหนอนตัวแบนชนิดอื่น ๆ ที่วางชีวิตสมบูรณ์ในโฮสต์ชนิดเดียว ทำให้เกิดอาการเป็นพิษรุนแรงโดยเฉพาะ

ในเด็ก

- hymenopteran** ไฮเมโนปเทราน แมลงในอันดับ Hymenoptera ลักษณะสำคัญคือ ปีกทั้งคู่หน้าและคู่หลังเป็นเยื่อบาง มีการเจริญเปลี่ยนแปลงรูปร่างที่ สมบูรณ์ ปากเป็นแบบเคี้ยว บางชนิดเปลี่ยนแปลงเป็นแบบเสี้ย ได้แก่ พวกผึ้ง ต่อ มด
- hyo** ไฮโอ- (Gr.hyooides- รูปตัวยู) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ว่า ติด หรือต่อเนื่องกับกระดูกไฮออยด์
- hyoid** ไฮออยด์ 1. รูปร่างคล้ายอักษรกรีกรูปตัวยู 2. เกี่ยวข้องกับกระดูก ไฮออยด์ 3. กระดูกไฮออยด์ในสัตว์มีกระดูกสันหลังชั้นสูง เป็นกระดูก ที่ยึดเกาะของกล่องเสียง
- hypo-** ไฮพอ- (Gr.hypo- ข้างใต้) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ข้างใต้ หรือข้างล่าง
- hypaxial** ไฮแพกเซียล 1. มีตำแหน่งอยู่ใต้แกน 2. มีตำแหน่งอยู่ด้านล่างของ กระดูกสันหลัง 3. อนุพันธ์ของส่วนล่างด้านข้างของ myotome คือ กล้ามเนื้อส่วนลำตัว
- hyper-** ไฮเพอร์- (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อ บ่งชี้ความหมายว่า ด้านบน หรืออยู่เหนือสิ่งอื่น
- hyperbranchial** ไฮเพอร์แบรนเคียล อยู่เหนือ หรือด้านบนของเหงือก syn: epibranchial
- hyperemesis** ไฮเพอเรมิซิส (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + emesis- อาเจียน) อาการอาเจียนเกิน เช่น hyperemesis gravidarum คลื่นไส้อาเจียนในระยะมีครรภ์ ถ้ามีอาการต่อเนื่องรุนแรง จะเกิด สภาวะเป็นกรดในกระเพาะอาหาร น้ำหนักลดลง มักเกิดขึ้นกับผู้ที่ มี อารมณ์อ่อนไหวง่าย
- hyperemia** ไฮเพอเรเมีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + haima- เลือด) 1. อาการเลือดเกิน มีเลือดไหลมาอยู่ในเนื้อเยื่อมากผิดปกติ เกิดการ คั่งเลือด 2. อาการ macula ชนิดหนึ่งมีรอยแดงปรากฏบนผิวหนัง จะหายไปเมื่อนวดเบา ๆ 3. ในทางสรีรบำบัด หมายถึงการเพิ่ม ปริมาณการไหลของเลือดไปยังส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย สังเกตได้ที่ ผิวหนังมีสีชมพูเข้มขึ้น ทำโดยประคบด้วยถุงน้ำอุ่น หรือผ้าชุบน้ำอุ่น

- hyperfunction** ไฮเปอร์ฟังก์ชัน (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + L.functio - การกระทำ) อาการที่เกิดจากอวัยวะ หรือระบบของร่างกาย ทำงานมากกว่าปกติ
- hypergalactia** ไฮเปอร์แกแลกเทีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + gala- น้านม) อาการผลิตน้ำนมมากกว่าปกติ
- hyperglycemia** ไฮเปอร์ไกลซีเมีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + glykys- หวาน + haima- เลือด) ภาวะมีน้ำตาลในเลือดมาก หรืออาการ น้ำตาลในเลือดเกิน มักพบในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทำให้ผู้ป่วยติดเชื้อ โรคได้ง่าย และมักเกิดอาการช็อค ดู hypoglycemia
- hyperhedonia, hyperhedonism** ไฮเพอเรดอเนีย, ไฮเพอเรดอนิซึม (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + hedone- ความเพลิดเพลิน + ismos- สภาวะ) 1. อาการเพลิดเพลินผิดปกติ คือสนุกสนานพอใจ ในทุกสิ่งทุกอย่าง 2. มีความตื่นเต้นทางเพศมากผิดปกติ
- hypermastia** ไฮเปอร์แมสเทีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + mastos- เต้านม) 1. มีต่อมน้ำนมโตผิดปกติ syn: gynecomastia 2. มีจำนวนต่อมน้ำนมมากกว่าปกติ syn: polymastia, polymazia
- hypermature** ไฮเปอร์มะทิว (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + L.maturus- สุก แก่) 1. เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผ่านข้ามขั้นตอนระยะเจริญพันธุ์ 2. แก่เร็วเกินไป เช่นอาการต่อกระดูกที่เกิดขึ้นก่อนวัยชราหรืออาการแผล เป็นหนองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
- hypermegasoma** ไฮเปอร์เมกะโซมา (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + megas- ใหญ่ + soma- ร่างกาย) ร่างกายเจริญใหญ่โตผิดปกติ syn: giantism
- hypermenorrhea** ไฮเปอร์เมนอร์เรีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + men- เดือน + rhoia- ไหล) 1. มีรอบเดือนถี่ หรือช่วงรอบเดือนสั้น จึง มีบ่อยครั้ง 2. ช่วงที่มีการไหลของรอบเดือนยาวหลายวัน และ/หรือ ปริมาณของรอบเดือนมีมาก
- hypermetamorphosis** ไฮเปอร์เมแทมอร์ฟอซิส รูปแบบการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของ แมลง ซึ่งระยะตัวอ่อนปรากฏให้เห็นชัดเพียงสองหรือสามระยะเท่านั้น เช่น แมลงปีกแข็ง blister beetle

- hypermetropia** ไฮเพอร์เมโทรเปีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + metron - การวัด + ops- ตา) สายตาวาว สภาวะที่แสงผ่านเลนส์ลูกตาแล้วไปโฟกัสหลังจอตา syn: hyperopia, farsightedness
- hyperparasitism** ไฮเพอร์พาราซิทิซึม สภาวะที่ตัวปรสิตทำหน้าที่เป็นโฮสต์ของปรสิตอื่นอีกทอดหนึ่ง
- hyperphagia** ไฮเพอร์เฟเกีย การกินเกิน มักสัมพันธ์กับความรู้สึกอ่อยเกินกว่าปกติ
- hyperplasia** ไฮเพอร์เพลเซีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + plassein- ทำเป็นรูปร่าง) การงอกเกินเนื่องมาจากการแบ่งเซลล์ภายในโครงสร้างหรืออวัยวะมากผิดปกติ
- hyperpnea** ไฮเพอร์ปเนีย (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + pnoia- สูดลมหายใจ) การหายใจเกิน คือมีการสูดลมเข้าออกลึกและถี่ขึ้นแม้ในช่วงเวลาการหายใจที่ไม่ได้มีการออกกำลังกาย แต่ถ้ามีการออกกำลังกายถือว่าไม่ผิดปกติ
- hypersensitivity** ไฮเพอร์เซนซิวิตี (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + L.sensitivus- ไว อ่อนไหว) ไวเกิน เป็นลักษณะการตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างรวดเร็วกว่าปกติ เช่น เมื่อสัมผัส ผุ่น หรือเกสรดอกไม้ จะจามและมีน้ำมูกไหลทันที ดู allergy
- hypertension** ไฮเพอร์เทนชัน (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + L.tensio- ความตึง) 1. ความตึงหรือความเข้มเกินขีดปกติ 2. แรงดันสูงเกินหรือแรงดันเลือดสูงเกินปกติ มีหลายสาเหตุ สาเหตุพื้นฐานเกิดจากหลอดเลือดรอบนอกแคบหรือหดตัว เป็นผลให้หัวใจต้องบีบตัวแรงและเร็วขึ้น จึงทำให้แรงดันเลือดเพิ่มขึ้น
- hypertonic** ไฮเพอร์โทนิก (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + tonos- ความตึง) 1. สารละลายที่มีแรงดันออสโมซิสสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอีกสารละลายหนึ่ง 2. สภาวะที่มีการเกร็งของกล้ามเนื้อสูง หรือกล้ามเนื้อคลายตัวไม่สมบูรณ์
- hypertrophy** ไฮเพอร์โทรफी (Gr.hyper- ด้านบน เหนือขึ้นไป + trophe- หล่อเลี้ยง) การขยายตัวเกิน เป็นภาวะที่อวัยวะหรือโครงสร้างเพิ่มขนาดใหญ่ขึ้น มักเป็นผลเนื่องมาจากการเพิ่มหน้าที่ของระบบต่างๆ ทางสรีรวิทยา comp: hyperplasia

hypnosis	ฮิปนอซิส (Gr.hypnos- นอนหลับ + osis- สภาวะ) การสะกดจิต เป็นการนำเข้าสู่สภาวะคล้ายนอนหลับ ผู้ถูกสะกดจิตไม่สามารถจำเหตุการณ์ในช่วงที่ถูกสะกดจิต
hypnotic	ฮิปนอทิก เกี่ยวกับการสะกดจิต หรือยานอนหลับ
hypo-	ไฮโป- (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง) คำนำหน้าคำอื่นเพื่อบ่งชี้ความหมายว่า ข้างใต้ หรือด้านล่าง หรือน้อยกว่า
hypoblast	ไฮโปบลาสต์ (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + blastos- เจริญ) เซลล์ชั้นในของตัวอ่อนระยะแกสตรูลาคือ เซลล์ชั้นเอนโดเดิร์ม คำว่าไฮโปบลาสต์ใช้เรียกเซลล์ชั้นเอนโดเดิร์มในตัวอ่อนที่มีไข่แดงมาก เช่นของพวกนก เซลล์ชั้นเอกโทเดิร์มที่อยู่ด้านบนเรียก epiblast
hypobranchial	ไฮโปแบรินเคียล ใต้เหงือก หรือใต้ก้านเหงือก
hypobranchial groove	ไฮโปแบรินเคียล กรูฟ ร่องใต้เหงือก ดู endostyle
hypocone	ไฮโปโคน 1. ในโปรโตซัวพวกไดโนแฟลเจลเลต คือส่วนล่างของตัวถัดจากร่อง annulus 2. ปุ่มของฟันบดซี่บน อยู่ทางด้านหลังส่วนในของซี่ฟัน
hypodermic	ไฮโปเดอรั่มิก (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + derma- หนัง) 1. เกี่ยวข้อง หรือเป็นของชั้นหนัง 2. การฉีดยาเข้าใต้ชั้นหนัง
hypodermis	ไฮโปเดอรั่มิส 1. สัตว์: เซลล์ชั้นนอกสุดที่คลุมร่างกายของสัตว์ขาปล้อง และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ 2. พืช: เซลล์ที่เรียงถัดเข้ามาจากชั้น epidermis ทำหน้าที่ค้ำจุน และป้องกันเซลล์ชั้นในของพืช
hypogastric	ไฮโปแกสทริก (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + gaster- ท้อง) เกี่ยวข้องกับบริเวณส่วนกลางด้านล่างของท้อง
hypoglossal	ไฮโปกลอสซัล (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + glossa- ลิ้น) มีตำแหน่งอยู่ที่โคน หรือใต้ลิ้น
hypoglossal nerve	ไฮโปกลอสซัล เนิร์ฟ ประสาทสมองเส้นที่ 12 ออกจากสมองส่วนท้าย (medulla oblongata) มายังลิ้น ทำหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของลิ้น
hypoglycemia	ไฮโปไกลซีเมีย สภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ comp: hyperglycemia

- hypognathous** ไฮพอกเนทัส (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + gnathos- ชากรรไกร) 1. มีชากรรไกรล่างยาวกว่าชากรรไกรบน 2. มีส่วนหัวอยู่ในแนวตั้งและส่วนปากอยู่ด้านล่างของหัว ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของพวกแมลง
- hypolimnion** ไฮพอลิมเนชัน ชั้นล่างสุดของการแบ่งชั้นน้ำในทะเลสาบ คือบริเวณนับตั้งแต่ชั้น thermocline ลงไปจนถึงก้นทะเลสาบ ในชั้นนี้อุณหภูมิค่อนข้างคงที่และเย็น
- hypomere** ไฮพอเมียร์ (Gr.hypo- ข้างใต้ ด้านล่าง + meros- ส่วนหนึ่ง) ส่วนของเมโซเดิร์มที่ต่อมาเจริญไปเป็นเยื่อผนังช่องท้อง และช่องอก
- hypopharynx** ไฮพอฟาริงซ์ โครงสร้างที่ยื่นออกไปจากผิวหนังด้านบนของ labium ซึ่งเป็นชั้นหนึ่งในหลายชั้นของรยางค์ปากของพวกแมลง โครงสร้างนี้พอมยาวในแมลงพวกปากดูด และจะมีที่ต่อจากต่อมน้ำลายมาเปิดที่ส่วนปลาย
- hypophysis** ไฮพอไฟซิส (Gr.- เจริญอยู่ด้านล่าง) 1. โครงสร้างที่เจริญอยู่ด้านล่าง 2. ต่อมใต้สมอง
- hypopus** ฮิปพอส ระยะเวลาของไรที่มีโครงสร้างพิเศษใช้ยึดเกาะเพื่อให้เหมาะกับการเดินทางไปพร้อมกับสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ พบในพวกไรเม็ดข้าว
- hypopygium** ฮิปพอพีเกียม อวัยวะใช้ยึดเกาะเพื่อการผสมพันธุ์ของแมลงเพศผู้ พบในแมลงสองปีกบางชนิด
- hypopyle** ฮิปพอไพล์ ช่องเปิดส่วนท้ายของท่อใน clasper ของปลา comp: apopyle
- hyporachis** ไฮพอเรคิส ก้านของขนนก
- hypostasis** ไฮพอสเตซิส (Gr.hypo- ด้านล่าง + stasis- ตั้งอยู่กับที่) 1. ทำให้การหมุนเวียนของเลือดลดลง 2. มีการสะสมของสารเนื่องมาจากการหมุนเวียนของเลือดหรือปัสสาวะช้าลง 3. พันธุ: สภาวะที่การแสดงออกของยีนถูกบดบังด้วยยีนที่ไม่ได้เป็นคู่กัน ยีนที่ถูกบดบังเรียก hypostatic gene ยีนที่ทำหน้าที่บดบังเรียก epistatic gene
- hypostome** ไฮพอสโทม 1. ในพวกไฮโดรซัว คือโครงสร้างทรงกรวยที่ยกขึ้นตรงกลางมีช่องปาก 2. โครงสร้างลักษณะเป็นซี่คล้ายฟันอยู่ทางด้านล่างตรงกลางซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ capitulum ของพวกเห็บ
- hypothalamus** ไฮพอทาลามัส (Gr.hypo- ด้านล่าง + thalamos- ห้อง) ส่วนล่างของสมองส่วน diencephalon ประกอบด้วยผนังด้านล่างของโพรง

- สมองช่องที่ 3 optic chiasma, mammillary bodies, tuber cinereum, infundibulum และ neurohypophysis ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของต่อมใต้สมอง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การกิน การดื่ม เพศ ก้าวร้าว และการตอบสนองต่อความกลัว การทำงานโดยทั่วไปเป็นการก่อฤทธิ์ของระบบประสาทอัตโนมัติ
- hypotheca** ไฮโพทีคา 1. ผนังลำตัวชั้นในของไดอะตอม 2. ส่วนของลำตัวพวก ไดโนแฟลเจลเลตที่ถัดจาก annulus
- hypothermia** ไฮโพเทอร์เมีย อุณหภูมิของร่างกายต่ำกว่าปกติ
- hypotonic** ไฮโพโทนิก 1. เกี่ยวข้องกับการที่กลัมน้ำอืดตัวน้อยไป 2. สารละลายที่มีแรงดันออสโมซิสต่ำกว่าสารละลายอีกชนิดหนึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกัน
- hypotrich** ไฮโพทริช (Gr.hypo- ด้านล่าง + trix, trich- ขน) โปรโตซัวพวกซิลิเอท อยู่ในอันดับ Hypotrichida ส่วนใหญ่เคลื่อนที่แบบคืบคลาน ขี้เลื่อยหรือขนติดกันเป็นพืดล้อมรอบตัวที่ส่วนล่างของตัว เช่น *Stylonychia*
- hypotrophy** ไฮโพทรอफी (Gr.hypo- ด้านล่าง + trophe- หล่อเลี้ยง) ภาวะถดถอยทั้งจำนวนเซลล์และหน้าที่ของเนื้อเยื่อหรืออวัยวะ syn: abiotrophy, atrophy
- hypoxia** ไฮพอกเซีย ภาวะมีออกซิเจนไม่เพียงพอในอากาศ โดยเฉพาะในที่สูงมากจากระดับน้ำทะเล เป็นผลให้อากาศที่หายใจเข้าไปมีออกซิเจนน้อย และเลือดมีออกซิเจนน้อยตามไปด้วย แรงดันออกซิเจนในเลือดลดลง เกิดอาการหน้ามืด วิงเวียน หายใจติดขัด ถ้าอยู่ในภาวะนี้นานอาจเสียชีวิต
- hypodont** ฮิปโปดอนท์ การมีส่วนมงกุฎของฟันสูงเป็นรูปทรงพีรามิด เป็นลักษณะฟันของพวกสัตว์และเล็มหญ้า
- hyraceum** ไฮเรเซียม สารสกัดจากมูล hyrax ใช้ในอุตสาหกรรมน้ำหอม
- hyrax** ไฮแรกซ์ สัตว์กีบ กินพืช ขนาดเล็ก อยู่ในอันดับ Hyracoidea เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่อาศัยอยู่ในแถบเมดิเตอร์เรเนียน เช่น ไฮแรกซ์หิน (*Procavia capensis*) ชื่ออื่นคือ dassie, coney, cony, rock rabbit และ klipdas

- hysterectomy** ฮิสเทเรคโทมี (Gr.hystera- มดลูก + ektome- ตัด) การตัดมดลูกออก ส่วนใหญ่มักทำในกรณีที่เกิดเนื้องอกที่มดลูก
- hysteresis** ฮิสเทอเรซิส (Gr.hysteresis- การมาช้า) 1. ไม่ทันต่อเหตุการณ์ 2. เหตุและผลไม่สอดคล้องกัน
- hysteria** ฮิสเทเรีย (Gr.hystera- มดลูก) ทางจิตวิทยา หมายถึงบุคคลที่ปราศจากชีวิตจิตใจ จิตใจอ่อนแอ อ่อนไหวง่าย ควบคุมตนเองไม่ได้